

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS EGLIŠKIŲ ŠV. JONO BOSKO GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2015-12-31 Nr. A-44

Vilnius

IŽANGA

Vizito laikas – 2015 m. gruodžio 7–11 d.

Vizito tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Audronė Šarskuvienė.

Išorės vertintojai:

Vida Kamenskienė, atsakinga už 1 srities ir 2 srities temos 2.5. vertinimą;

Algirdas Uziala, atsakingas už 2 srities 2.1.–2.4. temų vertinimą;

Odeta Jonykienė, atsakinga už 3 ir 4 sričių temų vertinimą;

Steponas Mažrimas, atsakingas už 5 srities ir 2 srities temos 2.6. vertinimą.

Išorės vertintojai stebėjo 94 ugdomąsias veiklas. Vizito metu buvo gilinamasi į mokyklos vadovų ir aptarnaujančio personalo, mokinių, mokytojų veiklą pamokose, klasių valandėlėse, neformaliojo švietimo, modulių užsiėmimuose, konsultacijose ir renginiuose. Mokiniai stebėti natūralioje aplinkoje ir darbo vietose, kalbėtasi su gimnazijos socialiniais partneriais, mokyklos darbuotojais, savivaldos institucijų nariais, mokiniais ir jų tėvais.

Vertinimo procese ir ataskaitoje taikyta 4 vertinimo lygių skalė:

- „**labai gerai**“ – veikla yra nepriekaištinga, veiksminga, savita, kryptinga, kūrybiška – 4 lygis; šiuo lygiu įvertintą mokytojo patirtį galima paskleisti už mokyklos ribų;
- „**gerai**“ – veikla tinkama, paveiki, lanksti, turinti savitų bruožų – 3 lygis; taip įvertintą mokytojų patirtį verta skleisti mokykloje;
- „**patenkinamai**“ – veikla yra priimtina, vidutiniška, neišskirtinė, ne visuomet prasminga ir veiksminga, t. y. veikla tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti – 2 lygis;
- „**prastai**“ – veikla neperspektyvi, neveiksminga, nekonkreči, rizikinga, veiklą būtina tobulinti – 1 lygis.

Išskiriant stipriuosius ir tobulintinus mokyklos veiklos aspektus prie teiginių nurodomi veiklos kokybės lygiai bei temos (pvz., 2.3., 2.4.) arba veiklos rodikliai (pvz., 1.1.6., 2.2.1.), kuriuos mokykla gali patikslinti naudodamasi Bendrojo lavinimo mokyklų įsivertinimo rekomendacijomis.

Vertinant vadovautasi tais pačiais kaip ir mokyklos įsivertinimo (vidaus audito) veiklos rodikliais, atsižvelgta į šiuo metu galiojančias Bendrąsias programas ir bendruosius ugdymo planus, mokyklos veiklą reglamentuojančius teisės aktus. Išskiriant stipriąsias bei tobulintinas veiklos sritis, greta teiginių nurodomi pagalbiniai rodikliai (pvz., 1.3., 4.2.1., 3.4. ir t. t.), kuriuos mokykla gali perskaityti, patikslinti, naudodamasi mokyklos įsivertinimo metodika.

Išorės vertintojų komanda dėkoja Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriui už pateiktą informaciją apie gimnaziją, Egliškių šv. Jono Bosko gimnazijos direktoriui gerb. Zbigneviui Čech, pavaduotojai ugdymui gerb. Janinai Mozol, pavaduotojai ūkiui gerb. Stanislavai Kulickajai už dalykišką bendradarbiavimą, labai geras darbo sąlygas, visai mokyklos bendruomenei už malonų bendravimą.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad rekomenduojamus patobulinimus šv. Jono Bosko gimnazijos bendruomenė gali įgyvendinti veiksmingiau panaudodama savo vidaus išteklius, skatindama ir palaikydama bendruomenės narių atsakomybę už kiekvieno mokinio ir visos mokyklos pažangą.

I. GIMNAZIJOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji gimnazijos veiklos aspektai

1. Bendruomenę telkiančios katalikiškos vertybės (1.1.1., 1.1.4. – 4 lygis).
2. Tradicijos ir ritualai, stiprinantys gimnazijos identitetą (1.1.2., 1.1.3. – 4 lygis).
3. Tvarka ir pageidaujamo elgesio skatinimas (1.3.1., 1.3.2. – 3 lygis).
4. Gimnazijos aplinkos jaukumas (1.3.3. – 3 lygis).
5. Partnerystė su kitomis institucijomis (1.4.2. – 3 lygis).
6. Mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje (1.4.1. – 4 lygis).
7. Neformalusis švietimas (2.1.5 – 4 lygis).
8. Gimnazijos personalo rūpinimosi mokiniais politika (4.1.1. – 3 lygis. 5.4.1. – 4 lygis).
9. Vadovavimo gimnazijai stilius (5.3. – 3 lygis).
10. Lėšų vadyba (5.5.1. – 4 lygis).

Tobulintini gimnazijos/mokyklos veiklos aspektai

1. Pamokos planavimas, orientuotas į konkretų, pamatuojamą kiekvieno mokinio išmokimą (2.2.1. – 2 lygis).
2. Mokymąsi aktyvinančių metodų taikymas pamokose (2.3.1. – 2 lygis).
3. Diferencijavimas ir individualizavimas (2.5.2., 4.3.2. – 2 lygis).
4. Formuojamojo (padedančio mokytis) vertinimo principų ir metodų taikymas (2.6.1., 2.6.2. – 2 lygis).
5. Individualios pažangos matavimas pamokoje (3.1.1. – 2 lygis).

II. PENKIŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. MOKYKLOS KULTŪRA

Vilniaus r. Egliškių šv. Jono Bosko gimnazijos kultūra vertinama gerai (3 lygis). Gimnazijos etosas yra labai geras (4 lygis), išskyrus rodiklius „Mokyklos atvirumas ir svetingumas“ ir „Klasių mikroklimatas“, kurie vertinami gerai (3 lygis), o rodikliai „Vertybės, elgesio normos, principai“, „Bendruomenės santykiai“, „Tradicijos ir ritualai“, „Tapatumo jausmas“ įvertinti labai gerai (4 lygis) ir vertintojų komandos išskirti kaip stiprieji veiklos aspektai.

Gimnazijos mokinių ugdymas grindžiamas kryptingai puoselėjamomis katalikiškomis vertybėmis. Tai fiksuojama gimnazijos misijoje, vizijoje ir strateginiuose dokumentuose. 2010–2011 m. m. mokyklai suteiktas šv. Jono Bosko vardas. Visa gimnazijos bendruomenė didelį dėmesį skiria šv. Jono Bosko vardo įprasminimui ir ugdyme vadovaujasi globėjo žodžiais „Ugdymo pagrindas – meilė“. Susitikimuose ir pokalbiuose su mokiniais, jų tėvais, mokytojais ir beveik visose išorės vertintojų stebėtose pamokose puikiai matėsi, kad gyvenimas gimnazijoje orientuotas į pilietiškumo, pagarbos ir tikėjimo vertybes. Savaitė gimnazijoje prasideda bendra mokytojų rytine malda, o pirmoji kiekvienos dienos pamoka – mokinių ir mokytojų malda. Jau penkeri metai gimnazijoje dirba dvasinio ugdymo specialistas. Nuo 2013 m. šias pareigas vykdo kunigas Maciej Piotr Čarniavski (tėvas Jurgis), inicijuojantis ir organizuojantis rekolekcijas, piligrimines keliones ir žygius, vasaros poilsio stovyklas, kuriuose gausiai dalyvauja mokiniai, tėvai, mokytojai. Išorės vertintojai stebėjo ir kartu su mokiniais bei mokytojais dalyvavo gimnazijos vertybes atspindinčioje šv. Mikalojaus šventėje. Orientacija į vertybes akcentuojama gimnazijos erdvėse esančiais katalikiškais simboliais – kabinetuose kabo subtilūs kryželiai, naujausio korpuso I aukšto fojė yra pano su mokyklos globėjo šv. Jono Bosko atvaizdu, kurį nutapė buvusi gimnazijos mokinė, ant sienos išrašyti šventojo žodžiai „Da mihi animas, caetera tolle“ („Duok man sielas, visa kita

paimk“). Gimnazijos aktų salė pritaikoma šv. Mišių aukojimui, mokyklos kieme įrengta koplyčia. Vertybinis ugdymas realizuojamas organizuojant socialinę karitatyvinę veiklą, savanoriais Dienos centre dirba vyresniųjų klasių mokiniai. Gimnazijos rengiamose rekolekcijose bei kituose renginiuose nuolat dalyvauja kunigai, kurie padeda mokyklos bendruomenei puoselėti krikščioniškąją moralę, moko tiesos, padedančios pažinti, suprasti pasaulio esmę, vertybes bei gyvenimo prasmę.

Savitos tradicijos ir ritualai stiprina gimnazijos identitetą. Mokykla turi savo atributiką: himną, vėliavą, emblemą, kuriose esmė – krikščioniškos vertybės ir jų ugdymas remiantis šv. Jono Bosko pavyzdžiu. Pažymėtina, kad mokinių savivaldos nariai sklandžiai paaiškino mokyklos simbolių reikšmes, noriai sugiedojo gimnazijos himną, teigė, kad himnas giedamas per visas mokyklos šventes. Kalbinti gimnazistai nuoširdžiai ir su pasididžiavimu pasakojo, kad jiems labai svarbi šv. Jono Bosko – besirūpinusio jaunimu ir tam paaukojusio savo gyvenimą – asmenybė. Išorinio vertinimo metu beveik visi mokiniai dėvėjo gimnazijos uniformas, kurias modeliuojant dalyvavo mokiniai. Gimnazijoje nuo 1995 m. rašomas metraštis (vertinimo metu jį sudarė kelios solidžiai įrištos knygos), kuriame kaupiamos nuotraukos, įrašai, iškarpos iš spaudos apie svarbius ir reikšmingus mokyklos įvykius. Gimnazija puoselėja ne tik mokyklos, bet ir Vilniaus krašto istorinį paveldą – atskirame pastate 1998 m. įrengtas etnografinis muziejus, kuriame sukaupta beveik 300 eksponatų, suskirstytų į teminius skyrius: gyvenamoji patalpa, virtuvė, ūkis, audimas (nuo lino gėlės iki audinio). Svarbu pastebėti, kad muziejus naudojamas edukacijai – jame vyksta pamokos ir renginiai. Kasmet organizuojamose šventėse ir renginiuose gausiai dalyvauja mokiniai, mokytojai, tėvai, mokyklos absolventai, svečiai ir kiti bendruomenės nariai. Tradiciniai renginiai yra priešmokyklinukų ir pirmokų šventės, Mokytojų diena, mokslo pradžios ir pabaigos šventės ir kt. Bendruomenė pėsčiomis ir dviračiais vyksta į piligriminius žygius, dalyvauja rekolekcijose, šv. Mišiose gimnazijoje ir už jos ribų. Tradiciniai tapo vaikų vasaros poilsio, pilietiškumo ugdymo, socializacijos projektai, kasmet vykdomos ir kalėdinės bei velykinės Gerumo akcijos, skirtos socialiai remtinoms šeimoms, iškilmingai minimos intronizacijos metinės. Taip pat organizuojamos edukacinės-pažintinės ekskursijos po Lietuvą, išvykos į Lenkijos Respublikos miestus.

Beveik visi bendruomenės nariai didžiuojasi ir tapatinasi su gimnazija. Atliekant 2013 m. gimnazijos veiklos įsivertinimą mokiniai kaip stiprybę įvardino tai, kad jaučiasi savi mokyklos bendruomenėje, o tėvai teigė esą patenkinti, jog jų vaikai mokosi būtent šioje mokykloje. Gimnazijoje palaikomos tėvų iniciatyvos, priimti sprendimai dėl mokinių lankomumo kontrolės, bendruomenės išvykų prie Baltijos jūros, naudojimosi mokyklos sporto sale savaitgaliais. Gimnazijoje veikia Mokinių taryba, kurią sudaro 5–IVG klasių atstovai. Mokytojai nuolatos tariasi su Mokinių taryba dėl diskotekų rengimo gimnazijoje, Gerumo akcijų, šv. Valentino dienos ir kitų švenčių organizavimo. Daug dėmesio skiriama socialiai remtinų šeimų vaikų globai; šie mokiniai įtraukiami į gimnazijos renginius, nėra išskiriami iš kitų, o mokytojai dažnai savo automobiliais juos veža į ekskursijas ir pan. Pokalbyje su Gimnazijos taryba išryškėjo mokyklos bendruomenės vienybė, sutelktumas, atsakomybė sprendžiant ugdymo įstaigos likimą ir siekiant gimnazijos statuso.

Gimnazijoje puoselėjamos katalikiškos vertybės yra labai paveikios ir telkia bendruomenę bendriems siekiams. Mokykloje nedidelė pedagogų kaita, vyrauja draugiški ir pasitikėjimu grįsti tarpusavio santykiai. Išorės vertintojų stebėtose pamokose vyravo saugi aplinka, pagarbūs mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai. Išorės vertintojai keturiasdešimtyje stebėtų pamokų santykius klasėje įvardino kaip stiprųjį pamokos aspektą. Tėvai susitikimo su išorės vertintojai metu akcentavo, kad jų vaikai saugūs mokykloje, nėra patyčių. Gimnazijos mokinių tėvai teikia paramą įstaigai, skiria 2 proc. pajamų mokesčio, už kurias 2013 m. rugsėjį buvo įsigytas mikroautobusas, skirtas mokinių pavėžėjimui. Pastebėtina, kad pokalbių su vertintojais metu akcentuota, jog kiekvienas bendruomenės narys gali laisvai išsakyti savo nuomonę ir yra išklausomas.

Gimnazija pakankamai atvira ir svetinga. Mokinių tėvai dalyvauja Gimnazijos tarybos veikloje ir darbo grupėse, sudarant gimnazijos ugdymo ir veiklos planus. Ugdymo įstaigoje organizuojami seniūnijos, rajono renginiai. Dažnai į gimnazijos organizuojamas mokinių sporto varžybas ar kitus renginius atvyksta svečių iš rajono, kartais iš šalies mokyklų. Gimnazijos mokiniai

ir mokytojai aktyviai įsitraukia į seniūnijos kultūrinį gyvenimą, kartu švenčia Užgavėnes, Mickūnų seniūnijos, senjorų dienas ir kt. Bendruomenės puoselėjama krikščioniška moralė ir bendra veikla ugdo humanistines nuostatas, moko suprasti amžinąsias vertybes, gyvenimo prasmę.

Klasių mikroklimatas įvertintas kaip tinkamas daugumoje stebėtų pamokų. Tokia išvada grindžiama apibendrintais santykių, tvarkos, klasės valdymo vertinimais, kurie pateikti 1 lentelėje.

Santykiai, tvarka, klasės valdymas (N=78)

1 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
16 pamokų	36 pamokos	26 pamokos	0 pamokų
20,5 proc.	42,2 proc.	33,3 proc.	0,0 proc.

Išorės vertintojai 62,7 proc. stebėtų pamokų mikroklimatą vertino labai gerai ir gerai, o 33,3 proc. pamokų – patenkinamai. Daugumoje pamokų vyravo šilti, draugiški mokytojų ir mokinių bei mokinių tarpusavio santykiai. Dažnai mokiniai gan drąsiai kėlė rankas, atsakinėjo ir klausė. Mokiniai retai keletą minučių vėlavo į pamokas ir tai dažniausiai buvo susiję su mokinių perėjimu iš vieno pastato į kitą. Išorinio vertinimo savaitę 78 stebėtose pamokose nedalyvavo 170 mokinių, t.y. 12,9 proc. mokinių nelankė pamokų, kas atitinka gimnazijos mokinių 2014–2015 m. m. lankomumo duomenis. Mokytojai ir tėvai minėjo, kad klasės vadovai rūpinasi mokinių pamokų lankomumu, telefonu informuoja tėvus, kai jų vaiko nėra pamokoje. Nuo gruodžio mėn. gimnazijoje diegiamas elektroninis dienynas, tikėtina, palengvins ir pagreitins informacijos pateikimą tėvams. Vertintojai daro išvadą, kad palankus mikroklimatas daugumoje pamokų ir pakankamai geras lankomumas sudaro tinkamas sąlygas mokinių mokymui ir mokymuisi.

Pažangos siekiai įvertinti gerai (3 lygis), išskyrus rodiklį „Mokymosi pasiekimų lūkesčiai“, kuris vertinamas patenkinamai (2 lygis).

Pažangos siekiai gimnazijoje turi savitų bruožų. Mokykloje pakankamai kryptingai skiriamas dėmesys mokinių moraliniam ir socialiniam ugdymui. Ypatingai akcentuojamas mokinių dvasinis ugdymas. Piligriminės kelionės, žygiai ir išvykos atliepia mokinių interesus ir amžių: dainos, žaidimai, ėjimas ir buvimas kartu skatina mokinius, mokytojus, tėvus susikaupti, pamąstyti apie save ir šalia esančius, bendrauti ir bendradarbiauti. 2015–2016 m. m. gimnazijos ugdymo plane skiriama pakankamai valandų mokinių neformaliajam švietimui. Kiekvienų mokslo metų pradžioje mokiniai iš mokytojų pasiūlyto sąrašo gali rinktis neformaliojo švietimo užsiėmimus, pokalbiuose su vertintojais jie džiaugėsi populiariausiais tinklinio, choro, teatro būreliais. Pastebėtina, kad dažnai įsiklausoma į mokinių iniciatyvas ir pageidavimus: jų prašymu gimnazijoje pakabinti veidrodžiai, pastatyti suoliukai poilsiui koridoriuose, o šeštadieniais sporto salėje budi mokytojai, kad mokiniai galėtų sportuoti.

Praeitais mokslo metais psichologas atliko tyrimus dėl mokinių mokymosi stilių, dalis kalbintų mokinių galėjo nurodyti savo polinkius ir gebėjimus. Tėvai minėjo, kad klasės valandėlių metu kartais kalbama apie mokinių mokymosi lūkesčius. Atliekant 2013 m. gimnazijos įsivertinimą kaip stiprybę mokiniai išskyrė tai, kad mokytojai tiki, jog kiekvienas jų gali padaryti pažangą, mokantis, o tėvai teigė, kad mokytojai tiki vaikų pažanga. Mokytojai aptaria mokinių pažangą ir pasiekimus per tėvų susirinkimus bei individualiai bendraudami su tėvais. Išorės vertintojai stebėtose pamokose, klasės valandėlėse ir kituose užsiėmimuose užfiksavo, kad dėmesys gabiesiems ir specialiųjų poreikių mokiniams, jų mokymuisi ir pasiekimams tėra vidutiniškas.

Gimnazijoje dirba kvalifikuoti darbuotojai, kurie stengiasi nuolat tobulinti savo kompetencijas. Pedagoginė bendruomenė kasmet atlieka gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimą, analizuoja rezultatus, priima kai kuriuos sprendimus dėl ugdymo kokybės tobulinimo. Pradinių klasių mokiniai turi individualius pasiekimų aplankalus, kur nuo pirmos klasės kaupia savo darbus. Tai padeda fiksuoti ir analizuoti kiekvieno mokinio pažangą. Vertinimo informacija analizuojama su tėvais per individualius pokalbius ir tėvų susirinkimus, kurie būna 4 kartus per metus (mokslo metų pradžioje ir po kiekvieno trimestro). Gimnazijos veikla grindžiama komandiniu pedagogų ir

techninio personalo darbu, pažįstamas kiekvienas mokinys, prisiimama ir dalijamasi bendra atsakomybe už veiklą ir jos rezultatus. Paveikus dėmesys asmenybės raidos lūkesčiams ir gimnazijos tobulėjimo siekiams sudaro tinkamas sąlygas mokinių saviraiškai ir jų socialinių kompetencijų ugdymui, tačiau tik priimtinais rūpinamasi skirtingų gebėjimų mokinių mokymosi pasiekimais ir pažanga.

Tvarka vertinama gerai (3 lygis) ir visi trys šios temos rodikliai – „Darbo tvarka ir taisyklės“, „Pageidaujamo elgesio skatinimas“ ir „Aplinkos jaukumas“ – išskirti kaip stiprieji veiklos aspektai.

Mokyklos aplinkos jaukumas turi savitų bruožų. Visos gimnazijos patalpos erdvios, šviesios, tvarkingos. Klasėse sustatyti nauji baldai, tačiau suolai dažniausiai surikiuoti eilėmis, kas nesudaro tinkamų sąlygų mokinių bendradarbiavimui pamokų metu. Visų pastatų koridorių stenduose skelbiama pakankamai informacijos mokiniams, mokytojams, tėvams. B korpuso fojė yra buvusios mokinės darbas – šv. Jono Bosko pano. Klases ir koridorius puošia skoningi mokinių darbai. Koridoriuose yra minkštasuolių ir sėdmaišių, kur per pertraukas mėgsta sėdėti ir bendrauti mokiniai. Išorinio vertinimo savaitę mokyklos patalpos pradėtos puošti artėjančių švenčių atributika: mokinių padarytomis snaigėmis, prakartėlėmis, piešiniais, Kalėdų gėlėmis. Estetiškai ir tinkamai tvarkoma gimnazijos aplinka: gausu išpuoselėtų želdinių, lauko aikštelės skirtos judriam poilsiui, moderniai įrengtas sporto aikštynas. Gimnazijos teritorija aptverta, yra gražūs vartai. Jaukios, tvarkingos, švarios, mokinių ir mokytojų darbais dekoruotos ikimokyklinio ugdymo patalpos, tačiau muziejaus pastatui reikalingas remontas, taip pat reikėtų pakloti trinkeles prie jo įėjimo. Gimnazijos tvarka, pageidaujamo elgesio skatinimas ir aplinkos jaukumas sudaro pakankamai kryptingas sąlygas mokinių ugdymui, bendravimui ir poilsiui.

Mokyklos ryšiai vertinami gerai (3 lygis), rodikliai „Mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje“ (4 lygis) ir „Partnerystė su kitomis institucijomis“ (3 lygis) vertintojų komandos išskirti kaip stiprieji veiklos aspektai.

Mokyklos ryšiai yra paveikūs. Gimnazijos vaidmuo vietos bendruomenėje išskirtinis. Gimnazija yra ne tik ugdymosi įstaiga, bet ir svarbus bendruomenės kultūros centras, kuriame puoselėjamos katalikiškos tradicijos ir organizuojamos įvairios šventės, renginiai, pažintinės išvykos, vasaros poilsis. Mokykla organizuodama savo veiklą įtraukia vietos bendruomenę: mokinių tėvus ir senelius, baigusius mokyklą mokinius (alumnus), socialinius partnerius ir kitas suinteresuotas šalis. Bendruomenės nariai kartu vyksta į piligriminius žygius, dalyvauja rekolekcijose ir šv. Mišiose, kurios vyksta gimnazijos aktų salėje. Taip pat bendruomenė gausiai dalyvauja kalėdinės scenos vaidinimo, dalijimosi kalėdaičiais, Močiutės ir Senelio dienos, Šeimos ir kitose šventėse. Susitikime su socialiniais partneriais Mickūnų seniūnijos seniūnė tvirtino, kad be gimnazijos nevyksta nė vienas renginys seniūnijoje. Seniūnijos socialinė darbuotoja kalbėjo kaip kartu su pedagogais lankomos penkios socialiai remtinios šeimos, rūpinamasi šių šeimų mokinių lankomumu. Gimnazijos administracija ir pedagogai neslepia problemų, jas sprendžia kartu su seniūnija. Vietos kapelionas, Vilniaus šv. Dvasios bažnyčios ir šv. Bartlamiejaus parapijų kunigai pasakojo, kad mokyklos mokiniai aktyviai dalyvauja šv. Mišių aukojime Naujosios Vilnios šv. Kazimiero bažnyčioje ir Šv. apaštalo Petro ir Povilo cerkvėje. Savanoriais Dienos centre dirba IIG–IVG klasių mokiniai. Išorinio vertinimo savaitę per šv. Mikalojaus šventę nuoširdžiai talkino mokinio tėvelis, kuris dėvėjo šv. Mikalojaus drabužius, lankė klases, įteikė dovanėles mokiniams. Išorės vertintojų susitikimuose su tėvais ir socialiniais partneriais paaiškėjo, kad vietos bendruomenės nariai puikiai žino ir vertina mokyklos veiklą bei aktyviai joje dalyvauja.

Gimnazijos partnerystė su kitomis institucijomis lanksti. Dėl mokinių lankomumo ir elgesio gimnazijos Vaiko gerovės komisija glaudžiai bendradarbiauja su Mickūnų seniūnijos darbuotojais. Gimnazija bendradarbiauja su Vilniaus vaikų lopšeliu-darželiu „Šypsena“, Lenkijos Respublikos Rybniko mokyklų draugija Nr. 3. Taip pat palaiko glaudžius partnerystės ryšius su Vilniaus Saleziečių bendruomene, Šv. Jono bendruomene, Šv. Jono bendrija ir Švenčiausiosios Mergelės Marijos Jūros Žvaigždės parapija Šventojoje, Gailestingojo Jėzaus seserų kongregacija, katalikų asociacija „Civitas Christiana“, Lenkų mokyklų Lietuvoje bendrija, Lenkijos Respublikos Kašubų regiono Skarševo parapija, Gdansko pedagogų švietimo centru, Varšuvos asociacija

„Monar“. Sprendžiant problemas, susijusias su mokinių elgesiu, mokyklos lankomumu, bendradarbiaujama ne tik su Vilniaus rajono Mickūnų seniūnija ir vietos bendruomene, tačiau ir su Vilniaus rajono savivaldybe, Vaikų teisių apsaugos tarnyba, Nepilnamečių reikalų tarnyba, Pedagogine-psichologine tarnyba, Vilniaus rajono policijos komisariato Nemenčinės skyriaus vaikų ir jaunimo teisės pažeidimų ir prevencijos grupė, kelių policijos poskyriu. Bendradarbiaujant su Pedagogine psichologine tarnyba sprendžiami vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimo klausimai bei teikiama metodinė parama mokyklos specialistams, pedagogams, tėvams, globėjams, rūpintojams. Kartais gimnazijos mokiniai kartu su mokytojais edukaciniais tikslais vyksta į Lenkijos Gdansko ir Balstogės miestus, tačiau tarptautinėse mainų programose dalyvaujama kiek epizodiškai. Mokyklos ryšiai su kitomis mokyklomis, institucijomis padeda išspręsti dalį ugdymo (-si) problemų, susijusių su mokinių elgesiu, užimtumu, motyvuoja daugumą bendruomenės narių veiklai, naujų ryšių plėtojimui, praplečia mokinių formaliojo ir neformaliojo švietimo bei specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo galimybes.

Pakankamai informacijos apie gimnaziją ir jos veiklą skelbiama tinklalapyje <http://www.eglisikes.vilniausr.lm.lt/?cat=149>. Tinklalapio medžiaga išsami, informacija atnaujinama ir yra aktuali mokiniams, mokytojams, tėvams ir kitoms suinteresuotoms šalims. Mokytojai ir administracija nuolat komunikuoja su tėvais per individualius pokalbius, klasių tėvų susirinkimus, gimnazijos renginius ir šventes. Gimnazijos vardą rajone garsina mokinių sporto pasiekimai, organizuojami projektai ir akcijos. Apie savo veiklą, pasiekimus, šventės ir renginius gimnazija informuoja išleistuose lankstinukuose, kalendoriuose. Apie gimnaziją informacijos kartais galima rasti vietos spaudoje, tačiau šalies leidiniuose – minimaliai. Ypatingas gimnazijos vaidmuo vietos bendruomenėje, ilgametė, tikslinga ir nuosekli partnerystė tarnauja gimnazijos vertybių puoselėjimui, mokinių saviraiškai ir socializacijai.

2 MOKYMASIS IR UGDYMAS

Vilniaus rajono Egliškių šv. Jono gimnazijos ugdymas ir mokymasis vertinami patenkinamai (2 lygis). Bendrasis ugdymo organizavimas yra geras (3 lygis). Rodikliai „Ugdymo programos“, „Ugdymo planai ir tvarkaraščiai“, „Dalykų ryšiai ir integracija“, „Pasirenkamosios programos“ vertinami gerai (3 lygis), o rodiklis „Neformalusis švietimas“ įvertintas labai gerai (4 lygis).

Gimnazijoje susitarta dėl ilgalaikio ir kasdienės veiklos planavimo. Ugdymo turinys planuojamas metams. Mokytojai planus rengia dažniausiai individualiai. Parengti dalykų ilgalaikiai planai, pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, neformaliojo švietimo programos bei individualizuotos, pritaikytos programos mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Dalykų ilgalaikiai planai atitinka Bendrųjų programų keliamus ugdymo tikslus. Planai derinami dalykų metodinėse grupėse, aptariami Metodinėje taryboje. Planuojant ugdymo turinį laikomasi vienodos planų struktūros. Planuose apibrėžti bendri dalyko tikslai, uždaviniai, priemonės, aptartas ugdymo diferencijavimas ir integravimas, integraciniai ryšiai, suplanuotas mokymo (-si) turinys (pamokų skaičius, gebėjimai pagal bendrąsias programas, vertinimas, tarpdalykiniai ryšiai). Atsitiktinės atrankos būdu pasirinktų gimnazijos mokytojų planų analizė parodė, kad yra numatytos galimybės juos koreguoti atsižvelgiant į kintantį ugdymo (-si) kontekstą: palikta tuščia grafa pastaboms žymėti, numatytos rezervinės pamokos. Tačiau nustatyta, kad numatytos galimybės nėra pakankamai išnaudojamos – dalis ilgalaikių planų pastabų grafų yra tuščios. Gana formaliai planuojama tarpdalykinė integracija, grafoje „Tarpdalykiniai ryšiai“ dažnu atveju nurodomas tik dalyko pavadinimas.

Gimnazijos ugdymo proceso įgyvendinimą reglamentuoja gimnazijos ugdymo planas (toliau – MUP), kurį rengė mokyklos bendruomenės interesams atstovaujanti darbo grupė (mokytojai, mokiniai, mokinių tėvai). MUP buvo pristatytas Gimnazijos tarybos posėdyje, patvirtintas mokyklos direktoriaus. MUP iš esmės atitinka gimnazijos tikslus ir 2015–2017 metų bendrųjų ugdymo planų (toliau – BUP) nuostatas. Dokumente ir jo prieduose atsispindi susitarimai ir sprendimai dėl ugdymo proceso organizavimo principų ir tvarkos. Mokomųjų dalykų santykis

atitinka BUP reikalavimus. MUP 19.3 punkte teigiama, kad susitarta dėl ugdymo turinio planavimo ir stebėsenos, tačiau, kaip tai bus daroma, nėra aptarta. Pamokų, neformaliojo švietimo, dalykų modulių tvarkaraščiai padeda įgyvendinti ugdymo planą, jie sudaryti pagal galimybes laikantis higienos normos, išskyrus tai, kad keletas IVG klasės mokinių vieną kartą per savaitę turi 8 pamokas. Iš pokalbio su mokiniais, mokinių tėvais paaiškėjo, kad tiek mokiniams, tiek jų tėvams pamokų tvarkaraštis yra tinkamas.

MUP numatyta dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymo integracija. Į bendrąjį ugdymo turinį integruojamos prevencinės, ugdymo karjerai, etninės kultūros ugdymo programos, vedamos integruotos pamokos, popamokiniai renginiai. 2014–2015 m. m. gimnazijoje ir už gimnazijos ribų pravesta 16 integruotų pamokų („Mano apylinkių istorija“ (lenkų k. ir istorija), „Šalis ta – Lietuva vadinasi“ (lietuvių k. ir technologijos), „Vietovardžių rašymo taisyklės“ (lenkų k. ir geografija), „Ekologinės problemos Lietuvoje ir pasaulyje“ (lietuvių k., biologija ir fizika) ir kt.) Pokalbyje su Metodine taryba paaiškėjo, kad mokytojai savanoriškai planuoja integruotas pamokas, stengiasi per mokslo metus praveisti bent vieną integruotą pamoką. Vertinimo savaitės metu stebėta integruota istorijos ir technologijų pamoka 9 kl. Integruotas meninių gebėjimų ugdymas stebėtas neformaliojo švietimo užsiėmimuose, renginiuose, tikslingi tarpdalykiniai ryšiai fiksuoti III G kl. rusų k. (su daile, muzika), 5 kl. matematikos (su daile), 1 kl. muzikos (su daile ir technologijomis) pamokose. Kadangi gimnazija turi integruotų pamokų patirtį, vertintojai rekomenduoja drąsiau rinktis integruoto mokymo (-si) formas – organizuoti integruoto ugdymo dienas, periodus, ciklus.

Pasirenkamųjų programų pasiūla ir paklausa tinkama šiai mokyklai. 2015–2016 m. m. buvo pasiūlyta 10 pasirenkamųjų dalykų, 9 dalykų moduliai. Pokalbiuose su mokinių, Metodine tarybomis paaiškėjo, kad baigiantis mokslo metams mokytojai supažindina mokinius su siūlomomis pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių programomis. Mokinių ugdymosi poreikiams skirtos valandos panaudotos atsižvelgiant į turimas mokinio krepšelio lėšas, mokymosi krūvį, mokinių pageidavimus ir skirtos III G, IV G kl. mokinių pasirenkamojo užsienio (rusų) k. dalyko, dalykų modulių (užsienio (anglų) k., lietuvių (valstybinės) k. – „Teksto suvokimas ir kūrimas“) mokymui bei IG, IIG kl. mokinių užsienio (anglų) k., lietuvių (valstybinės) k. – „Kalbos vartojimo, rašybos ir skyrybos įtvirtinimas“, matematikos – „Sunkesnieji geometriniai uždaviniai“, istorijos – „Šaltinis – istorijos mokymo būdas“ III G, IV G kl. mokymui.

Mokinių ugdymo poreikiams skirtos valandos panaudotos atsižvelgiant į turimas mokinio krepšelio lėšas, mokymosi krūvį. Mokinių pageidavimus skirtos III G, IV G kl. mokinių pasirenkamojo užsienio (rusų) k. dalyko, dalyko modulių: užsienio (anglų) k., lietuvių (valstybinės) k. „Kalbos vartojimo, rašybos ir skyrybos įtvirtinimas“, matematikos „Sunkesnieji geometriniai uždaviniai“, istorijos „Šaltinis – istorijos mokymo būdas“ ir IG, IIG kl. dalykų modulių: užsienio (anglų) k., lietuvių k. „Teksto suvokimas ir kūrimas“ mokymui.

Mokinių pasirinkimo galimybes didina neformalusis švietimas. Pokalbiuose su mokiniais, mokinių tėvais paaiškėjo, kad jie patenkinti neformaliojo švietimo programų pasiūla. Neformaliojo švietimo programos orientuotos į meninių, sportinių, intelektualinių gebėjimų ugdymą. Gimnazijoje neformaliajam švietimui panaudota 93 proc. BUP numatytų valandų – veikia 14 būrelių (Mažųjų menininkų, rusų kalbos, „Linksmojo fortepijono“, šokių studijos, teatro studija „Perlas“, „Mokyklos metraščio“, „Senovės paslapčių“, tinklinio, muzikos ansamblio būreliai ir kt.). Vertinimo metu stebėti 9 neformaliojo švietimo užsiėmimai, kuriuose organizuota prasminga, tikslinga, mokinius įtraukianti veikla. Stebėtuose užsiėmimuose aktyviai dalyvavo didžioji dauguma (88 proc.) juos lankančių mokinių. Popamokiniai renginiai leidžia teigti, kad gimnazijos popamokinė veikla turi susiformavusias savitų bruožų turinčias tradicijas: mokykloje vyksta daug įdomių renginių, turiningi yra meniniam ugdymui skirti užsiėmimai. Parengtas menines programas mokiniai rodo ir už mokyklos ribų. Vertinimo metu Muzikos ansamblis ruošėsi išvykai į Lenkiją. Geri mokinių neakademinių pasiekimų – laimėjimų tarptautiniuose tinklinio turnyruose Lenkijoje, mokinių ansamblio „Varpeliai“ dalyvavimas labdaros akcijoje „Kalėdinių giesmių giedojimas kartu su „Golec Orkiestra“ Lenkijoje, „Šeimos šventėje“ prie šv. Kazimiero Bažnyčios Naujoje Vilnioje – daugiausia yra neformaliojo švietimo kokybiškos veiklos rezultatas. Pažymėtina, kad mokiniams sudaromos sąlygos kiekvieną šeštadienį sportuoti gimnazijos salėje, prižiūrint mokytojams. Visa tai

leidžia daryti išvadą, kad neformalusis vaikų švietimas ir mokinių pasiekimai šioje srityje yra dar vienas stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

Pamokos organizavimas yra priimtinas (2 lygis). Rodiklis „Klasės valdymas“ vertinamas gerai (3 lygis), o rodikliai „Pamokos planavimas“ ir „Pamokos struktūros kokybė“ vertinami patenkinamai (2 lygis). Apibendrintas stebėtų pamokų planavimo ir organizavimo vertinimas pateiktas 2 lentelėje.

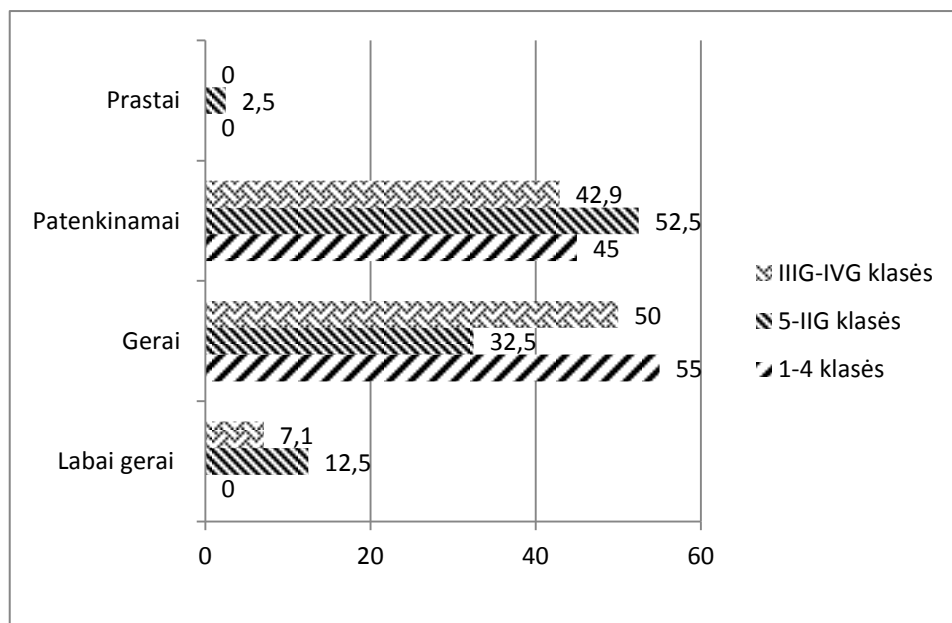
Pamokos planavimas ir organizavimas (N=78)

2 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
7 pamokos	31 pamoka	38 pamokos	2 pamokos
9,0 proc.	39,7 proc.	48,7 proc.	2,6 proc.

2 lentelės duomenys rodo, kad planavimas ir pamokos organizavimas labai gerai ir gerai vertintas 48,7 proc., patenkinamai – 48,7 proc., prastai – 2,6 proc. pamokų.

Pamokos planavimo ir organizavimo palyginimas pagal klasių koncentrus pateiktas 1 paveiksle.

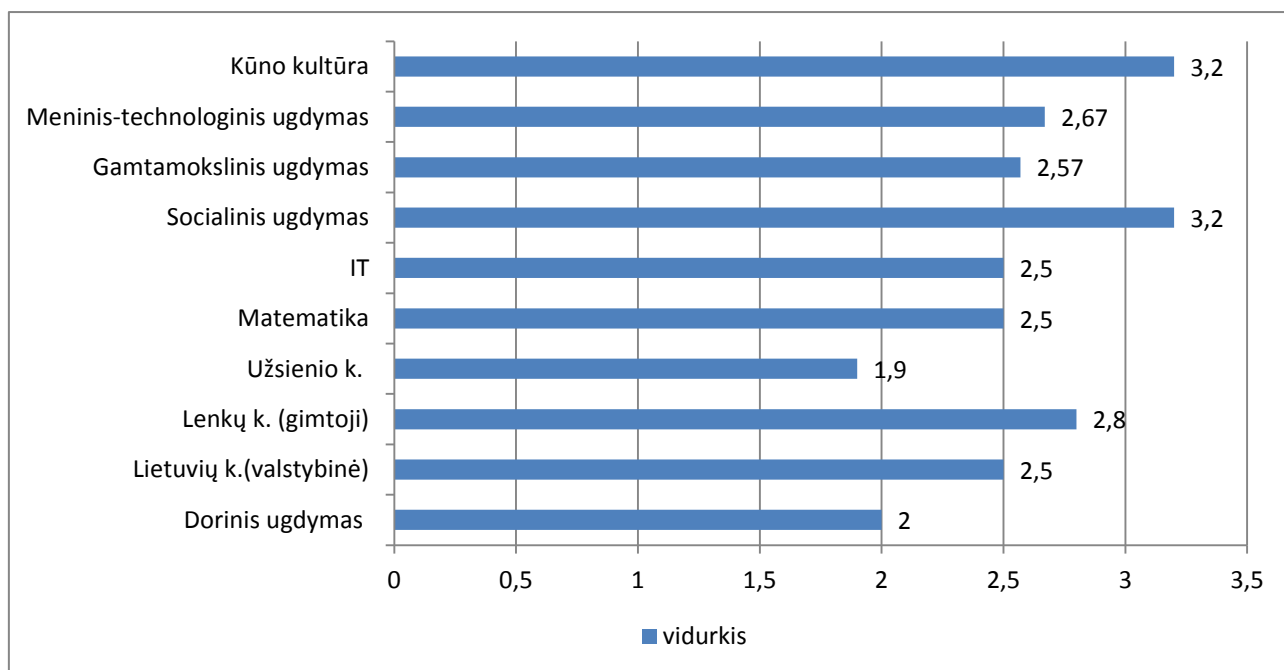
1 pav. Pamokos planavimo ir organizavimo palyginimas pagal klasių koncentrus

Pateikti duomenys leidžia teigti, kad pamokos planavimas ir organizavimas aukščiausiai įvertinti III–IVG klasių (57,1 proc.), žemiausiai – 5–IIG klasių (45,0 proc.) pamokose.

Vertintojai vizito metu stebėjo 52,6 proc. tradicinių pamokų, 11,5 proc. – šiuolaikinių pamokų, 35,9 proc. visų stebėtų pamokų šiuolaikinei pamokai keliamus reikalavimus atitiko iš dalies. Beveik visose pamokose mokytojai skelbė pamokos uždavinį, pasakydami jį žodžiu, demonstruodami ekrane ar užrašydami lentoje. 5, 8 kl. istorijos pamokose mokymosi uždavinį mokytojai formulavo kartu su mokiniais. Pamokų stebėjimo protokolų analizė rodo, kad 26,9 proc. pamokų mokymosi uždaviniai orientuoti į pamatuojamą mokinių veiklos rezultatą, juose apibrėžti vertinimo kriterijai (pvz.: „naudodamiesi pateikta medžiaga <...> savarankiškai suras sakiniuose nemažiau kaip 2–5 dalyvius ir nurodys jų rūšį“, naudodamiesi mokinio pristatymo medžiaga <...> išskirs po 3–5 svarbiausius rašytojo biografijos, asmenybės bruožus, kurie turėjo įtakos jo kūrybai“). 30,8 proc. pamokų tinkami, orientuoti į rezultatą, tačiau nepakankamai konkretūs dėl neapibrėžtų vertinimo kriterijų mokymosi uždaviniai darė įtakos mokymo (-si) proceso kokybei, t. y. nulėmė nepakankamai veiksmingų tarpinio išmokimo tikrinimo būdų pasirinkimą bei pernelyg paviršutinišką pasiekimų pamokoje apibendrinimą. Beveik pusė (42,9 proc.) pamokose skelbtų mokymosi uždavinių orientuoti tik į veiklą (pvz.: „dauguma mokinių įtvirtins būtojo laiko formų

taikymą sakiniuose“, individualiai ir grupėje <...> dainuos ir gros, pakartos Kalėdines giesmes“, „pakeis anksčiau sukurtų tinklapių teksto formatus, tekstą sulygiuos pagal abu kraštus“), Nekonkretūs, į veiklą pamokoje, bet ne į pamatuojamą, kriterijais apibrėžtą, mokymosi rezultatą orientuoti mokymosi uždaviniai nesuteikia mokytojams galimybių aiškiai suvokti, ko ir kodėl moko, ko siekia ugdydami mokinius konkrečioje pamokoje. Pamokos uždavinio formulavimą, kaip stiprųjį pamokos aspektą, vertintojai fiksavo 20 (25,64 proc.) pamokų (pavyzdžiui, 1, 5 kl. muzikos, III G, IV G, 7 kl. lietuvių (valstybinės) k., 1, 4, 7, II G, IV G kl. lenkų (gimtosios) k., III G anglų k., III–IV G kl. matematikos (modulio), IG geografijos, 6, 7 kl. istorijos, 4, 6, III G kl. matematikos, 1 kl. muzikos), kaip tobulintą – 22 (28,2 proc.) pamokų. Vertintojai pastebi, kad stebėtose pamokose nepateikdami konkrečių išmokimo rezultatų vertinimo kriterijų mokytojai neišnaudojo galimybių stiprinti mokinių atsakomybę už mokymosi rezultatus, nesudarė tinkamų sąlygų įsivertinti asmeninę pažangą. Tikėtina, kad pamokos uždavinio orientavimas į mokinių pasiekimus paskatintų juos geriau suprasti mokymosi prasmingumą, leistų pasitikėti savo jėgomis, ugdytiniai patirtų išmokimo sėkmę, o mokytojai objektyviau įvertintų jų pasiekimus pamokoje.

Apibendrinant pamokos planavimo ir organizavimo vertinimą verta paminėti, kad pastarojo veiklos aspekto kokybė skirtingose ugdymo srityse nėra vienoda (žr. 2 pav.).

2 pav. Pamokos planavimo ir organizavimo palyginimas pagal ugdymo sritis

2 pav. pateikti duomenys rodo, kad pamoką planuoti ir organizuoti geriausiai sekėsi kūno kultūros ir socialinio ugdymo mokytojams (vertinimo vidurkis – 3,2 iš 4).

Dalyje (50,0 proc.) stebėtų pamokų mokytojai organizavo kryptingą, tikslingą, atitinkančią mokinių gebėjimus ir poreikius veiklą. 64,1 proc. stebėtų pamokų struktūra buvo aiški, logiška, pagrįsta. Tai pasakytina apie 1, 3, 6, IV G kl. lenkų k., II G kl., lietuvių (valstybinės) k., 4, II G kl. kūno kultūros, 3 kl. pasaulio pažinimo, 1, 3, 4, 5 kl. matematikos, 5 kl. dailės, 4 kl. tikybos, II G kl. chemijos, 2 kl. muzikos, IV G kl. biologijos, IG kl. žmogaus saugos, 8 kl. technologijų pamokas. Labai gerą pamokos struktūros kokybę vertintojai užfiksavo 9 proc. pamokų (pavyzdžiui, IG kl. geografijos, 7, 8 kl. istorijos, II G lenkų k., IV G lietuvių (valstybinės) k., 5 kl. kūno kultūros) ir priešmokyklinio ugdymo grupės užsiėmime. Patenkinama pamokos struktūra stebėta 33,3 proc. pamokų, prasta – 2,6 pamokų. 42,3 proc. pamokų ugdymo turinys, mokymo metodai bei parinktos mokymo priemonės derėjo su mokymo (-si) uždaviniu (pavyzdžiui, 8 kl technologijų, 4, 5, II G kl. kūno kultūros, II G, III G, IV G kl. lietuvių (valstybinės) k., 7, 8 kl. istorijos, 1, 3, II G, 6, 7, IV G kl. lenkų (gimtosios) k., IG kl geografijos, 3 kl. pasaulio pažinimo, 5 kl. dailės, 1, 3, 4, IV G kl. matematikos, 1 kl. muzikos, II G chemijos, IV G biologijos pamokose). Racionaliai pamokų laikas

naudotas 46,2 proc. pamokų. Svarbu pabrėžti, kad tik nedaugeliu atvejų pamokos apibendrinimas, kaip struktūrinė dalis, buvo veiksmingai panaudota uždavinio įgyvendinimui aptarti, išmokymo patikrinimo užduotims atlikti, kiekvieno mokinio realioms pasiekimams įvertinti. Protokolų analizė rodo, kad veiksmingai pamoka apibendrinta 20-yje pamokų, o tai sudaro tik 25,6 proc. visų stebėtų pamokų. Pamokos struktūrą, kaip stiprųjį pamokos aspektą, vertintojai fiksavo 19 (24,4 proc.) pamokų, kaip tobulintiną – 10 (12,8 proc.) pamokų.

Daugumoje (66,7 proc.) pamokų išryškėjo aiškūs mokytojų ir mokinių tarpusavio susitarimai dėl elgesio ir tvarkos taisyklių. Mokinių darbas organizuotas įtraukiant juos į aktyvią veiklą, neužfiksuota destruktivaus elgesio atvejų. Iš pokalbių su mokiniais, mokinių stebėjimo pertraukų metu paaiškėjo, kad tokią situaciją lemia mokinių ir mokytojų tarpusavio pagarba. Daugumoje (70,5 proc.) pamokų vyravo palankus mokymui (-si) mikroklimatas, mokytojai gerai valdė klasę, pvz.: 5 kl. dailės, 3, 6, IIG, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 3, 4, 5, 8, IVG kl. matematikos, IG kl. chemijos, IG kl. geografijos, 5, 7, IIG kl. kūno kultūros, 7, 8 kl. istorijos, 8 kl. technologijų, 7, IVG biologijos, 6, IIG, IVG lietuvių (valstybinės) k., 3 kl. pasaulio pažinimo, IIIG, IVG (B2 lygis) anglų k. pamokose ir priešmokyklinio ugdymo grupės užsiėmime.

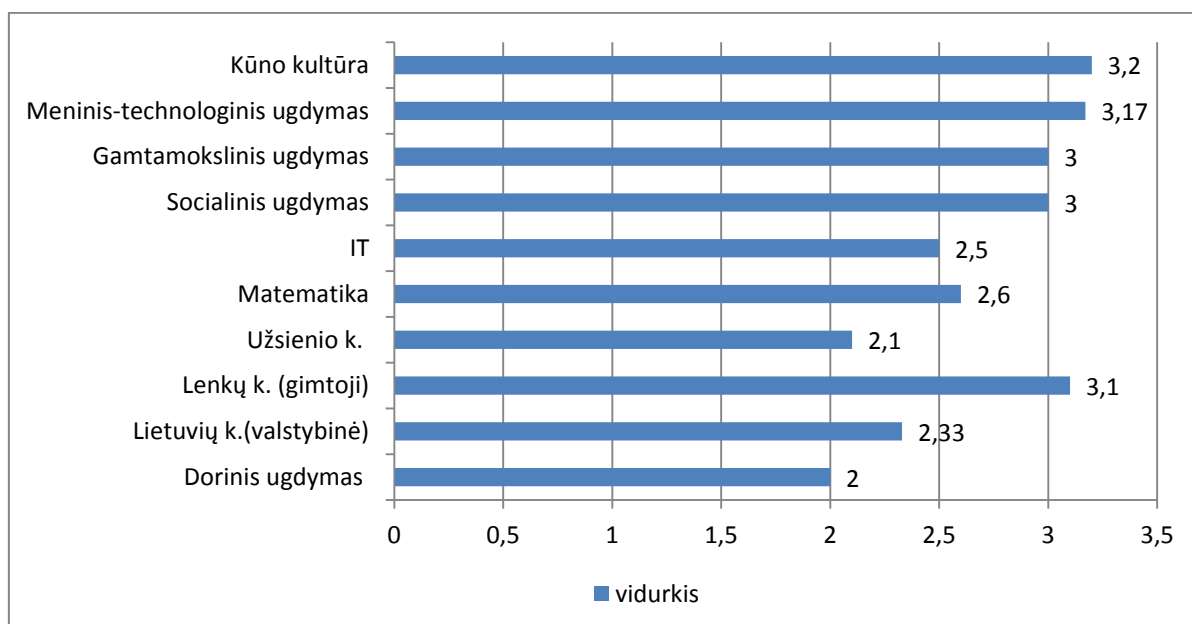
Mokymo kokybė vertinama patenkinamai (2 lygis). Žemiau pateiktas apibendrintas mokymo kokybės vertinimas (žr. 3 lentelę) bei šio veiklos aspekto kokybės palyginimas pagal ugdymo sritis (žr. 3 pav.).

Mokymo kokybė (N=78)

3 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
15 pamokų	35 pamokos	36 pamokos	2 pamokos
19,2 proc.	32,0 proc.	46,2 proc.	2,6 proc.

Iš 3 lentelės duomenų matyti, kad 51,2 proc. pamokų mokymo kokybė vertinta labai gerai ir gerai ir pusės (48,8 proc.) pamokų – patenkinamai ir prastai. Verta pabrėžti, kad šio mokyklos veiklos aspekto negalima vertinti vienareikšmiškai. Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuotų duomenų analizės rezultatai rodo, kad mokymo kokybės vertinimai skirtingose ugdymo pakopose skiriasi. Pradinio ugdymo pakopoje mokymo kokybė labai gerai ir gerai vertinama 61,9 proc. pamokų, vidurinio ugdymo pakopoje – 50,0 proc. pamokų, o pagrindinio ugdymo pakopoje – 46,3 proc.

3 pav. Mokymo kokybės palyginimas pagal ugdymo sritis

Mokymo nuostatos ir būdai priimtini (2 lygis). Vertintojų stebėtose pamokose mokytojų parinktos mokymo strategijos, būdai, metodai ir užduotys ne visada skatino mokinių mokymosi motyvaciją bei palaikė jų nuolatinį aktyvumą pamokoje. Pažymėtina, kad mokymo strategijos, būdai, metodai ir užduotys lėmė, kad priešmokyklinio ugdymo užsiėmimas, 8 kl. technologijų, 5, 7, IIG kl. kūno kultūros, IG kl. geografijos, 1, 6, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 5 kl. dailės, 6 kl. gamtos ir žmogaus, 1 kl. matematikos pamokos įvertintos kaip šiuolaikinės. 50 proc. stebėtų pamokų sukurta daugumai mokinių patraukli mokymosi aplinka, siūlyta prasminga ir tinkama motyvuojanti mokinius ugdomoji veikla, atsižvelgta į mokinių poreikius, remtasi mokinių mokymosi įgūdžiais. Labai gerai organizuotos veiklos formos ir būdai, skatinantys mokinių mokymosi motyvaciją, stebėti 1, 3, IIG, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 8 kl. technologijų, 5, IIG kl. kūno kultūros, 6 kl. gamtos ir žmogaus, 1 kl. matematikos, 5 kl. dailės, 7, 8 kl. istorijos, IVG lietuvių (valstybinės) k., IIG kl. chemijos ir priešmokyklinio ugdymo grupės užsiėmime. Daugumoje (64,8 proc.) stebėtų pamokų mokomoji veikla buvo nukreipta į žinių perteikimą. Pamokose dažniausiai taikyti tradiciniai mokymo (-si) metodai: aiškinimas (78,2 proc. pamokų), mokinių savarankiškas darbas (62,8 proc. pamokų), klausimai-atsakymai (26,0 proc. pamokų). Vertintojai didesnę mokinių susidomėjimą ir įsitraukimą į ugdymo procesą stebėjo tose pamokose, kuriose taikyti demonstravimo (56,4 proc. pamokų), darbo grupėse (38,5 proc. pamokų) ir darbo porose (20,5 proc. pamokų) metodai. Darbo bendradarbiaujančioje poroje ir grupėje taikymo metodika gimnazijoje tobulintina. Tobulinti mokymo nuostatas ir būdus (taikyti pamokoje mokymosi strategijas, tinkamas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti) vertintojai rekomendavo 19 (24,4 proc.) stebėtų pamokų. Atsižvelgiant į pateiktus pastebėjimus konstatuojama, kad šiuo metu gimnazijoje vyrauja klasikinės, į vienpusį mokinių mokymą orientuotos paradigminės nuostatos bei tradiciniai, mokymosi motyvacijos neskatinantys mokymo būdai. Remiantis tuo daroma išvada, kad mokinių mokymo nuostatos ir būdai yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Mokyklai vertėtų inicijuoti aktyvias diskusijas dėl mokymo kokybės, aptariant modernių mokymo (-si) metodų, skatinančių mokinių mokymosi motyvaciją bei įtraukiančių į aktyvią mokymosi veiklą, pasirinkimo galimybes, atsižvelgiant į mokyklos mokinių poreikius bei šiuolaikinės edukologijos raidos tendencijas.

Mokymo ir gyvenimo ryšys vertinamas vidutiniškai (2 lygis). Ugdymo turinio aktualizavimas, jo siejimas su mokinių interesais, poreikiais ir gyvenimo praktika stebėtas 28,2 proc. pamokų, o 14 (17,9 proc.) pamokų fiksuotas kaip stiprusis pamokos aspektas. Ugdymo turinio aktualizavimas turėjo teigiamos įtakos mokinių mokymosi motyvacijai, padėjo mokomąsias žinias sieti su gyvenimo praktika, formuoti vertybines nuostatas. Ypač aktualus, susietas su mokinių patirtimi ir interesais pamokų turinys užfiksuotas 3, 4, 5 kl. matematikos, 1, 3, 7, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 7, 8 kl. istorijos, kl., 6 kl. gamtos ir žmogaus, 5 kl. dailės, IIG kl. chemijos, 8, IIG kl. technologijų, 1, 2 kl. muzikos, IG kl. žmogaus saugos, IIG kl. lietuvių (valstybinės) k., IG kl. geografijos, 2, 3 kl. pasaulio pažinimo, 4 kl. tikybos, IIG kl. ekonomikos pamokose.

Mokytojo ir mokinio dialogas priimtinas (2 lygis). Dalyje (44,8 proc.) pamokų (pvz.: 6 kl. gamtos ir žmogaus, 1, 3, 4, 6, 7, IIG, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 1, 3, 4, 5, 6 kl. matematikos, 5, IIG, IVG kl. lietuvių (valstybinės) k., 7, IVG kl. biologijos, IIG kl. chemijos, 8, IIG kl. technologijų, 2, 5, 7, IIG kl. kūno kultūros, 7, 8 kl. istorijos, IG kl. geografijos, 5 kl. dailės, 1, 2 kl. muzikos, 2, 3 kl. pasaulio pažinimo, 3, IIG, IIG kl. užsienio (anglų) k. ir priešmokyklinio ugdymo grupės užsiėmime stebėtas aiškus, tikslus, vaizdus, daugumai mokinių suprantamas, į aktyvią veiklą mokinius įtraukiantis, pakankamai darbingą, palankią mokymuisi atmosferą kuriantis aiškinimas. Mokytojo aiškinimą, kaip stiprųjį veiklos aspektą, vertintojai fiksavo 27 (34,6 proc.) pamokose. Tačiau 48,7 proc. pamokų mokytojo aiškinimas vyko klasikinės poveikio pedagoginės paradigmos kontekste, t.y. mokinių buvo pasyvūs klausytojai, informacijos gavėjai bei paskirtų užduočių atlikėjai. 6,4 proc. pamokų vyravo monotoniškas mokytojų aiškinimas.

Išmokymo stebėjimas pamokose nesistemiškas (2 lygis). Vertintojų stebėtose 6 kl. lietuvių (valstybinės) k., IVG (B2 lygis) kl. užsienio (anglų) k., 3 kl. pasaulio pažinimo, 1 kl. muzikos, 1, 3, 4, 6 kl. matematikos, 7, 8 kl. istorijos, 5 kl. dailės, IG kl. geografijos, 6 kl. gamtos ir žmogaus, 5, 7,

IIG kl. kūno kultūros, 1, 3 IIG, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 8 kl. technologijų pamokose išmokimo stebėjimas buvo pakankamai veiksmingas, priimtinas, skatinantys mokinių mokymosi motyvaciją, tačiau 69,2 proc. stebėtų pamokų išmokimo stebėjimas vertintas patenkinamai. Šiose pamokose neišnaudotos vertinimo būdų ir formų įvairovės galimybės, o pasirinkti būdai ne visada tiko siekiamų uždavinių įvykdymui įvertinti. Dalis (35,9 proc.) mokytojų grįžo prie išsikelta uždavinio, tačiau priimtina išmokimą tikrino tik 15,4 proc. mokytojų. Dauguma (74,4 proc.) mokytojų per mažai dėmesio skyrė pamokos pabaigai – nelygino pasiekimų su išsikeltu uždaviniu, apibendrino tik veiklą pamokoje. Vertintojai užfiksavo pamokų, kurias apibendrino pats mokytojas, kartais – po skambučio. Teikdami grįžtamąjį ryšį mokytojai retai skatino mokinius stebėti savo mokymąsi, nustatyti mokymosi sunkumus ir problemas. Tikėtina, kad pamokose skelbiant konkretų, pamatuojamą uždavinį ir nurodant siektiną rezultatą, mokytojams būtų lengviau stebėti kiekvieno mokinio individualią pažangą. Rekomenduotina mokinių išmokimui tikrinti rinktis įvairesnius būdus ir formas, laiku išsiaiškinti mokymosi spragas, remiantis tuo, diferencijuoti ar individualizuoti mokymą (-si).

Namų darbų skyrimas ir tikrinimas priimtinas (2 lygis). Namų darbai skirti 41,0 proc. pamokų. Tikslingi, susieti su pamokos medžiaga ir atliekamomis veiklomis namų darbai skirti 34,6 proc. stebėtų pamokų (pvz.: 2, 4, 6, IVG kl. matematikos, 3 kl. užsienio (anglų) k., 3, 4, 4, 7 kl. lenkų (gimtosios) k., 5, 6, IVG kl. lietuvių (valstybinės) k., 3 kl. pasaulio pažinimo, 7, 8 kl. istorijos, 7 kl. biologijos). Diferencijuoti ir individualizuoti namų darbai užduoti IG kl. geografijos, 3, 5 kl. matematikos, 5 kl. lietuvių (valstybinės) k., 5 kl. dailės pamokose. Kai kuriose (6,4 proc.) pamokose skirtas tinkamas dėmesys atliktų namų darbų tikrinimui ir klaidų analizei, tai skatino mokinių motyvaciją juos atlikti. 5,1 proc. pamokų namų darbai skirti po skambučio. Tikėtina, kad didesnis dėmesys namų darbams gali būti veiksminga išmokimo stebėjimo priemonė.

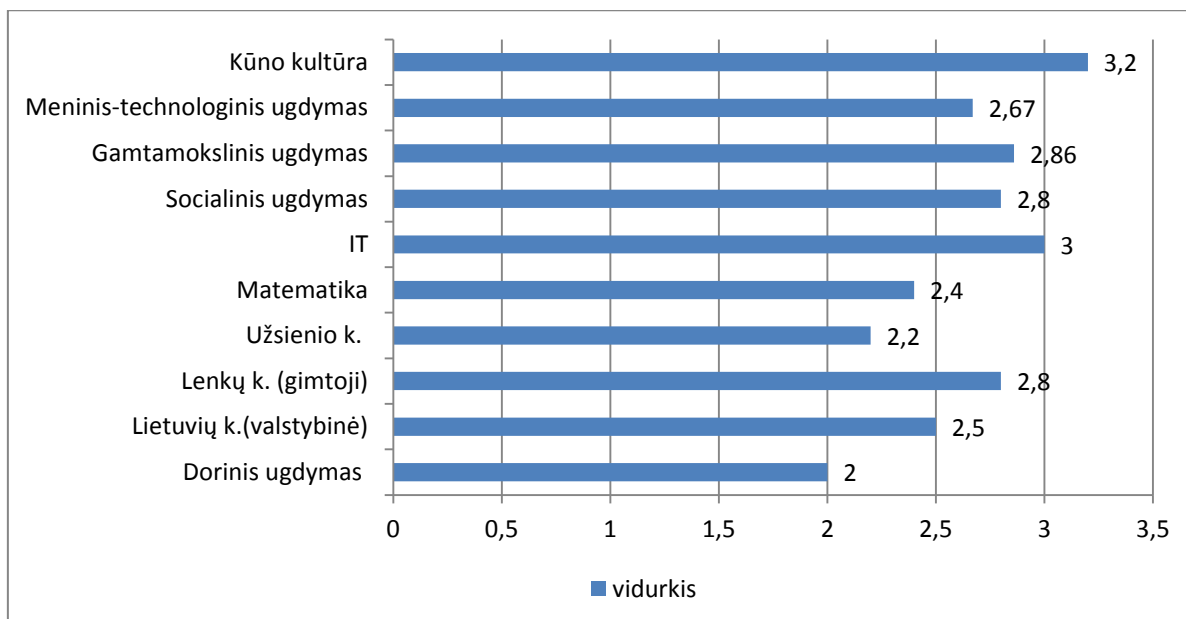
Mokymosi kokybė yra priimtina (2 lygis). Koreliacinė pamokų stebėjimo duomenų analizė rodo labai stiprų statistinį ryšį tarp mokymo ir mokymosi kokybės (0,80). Bendras mokymosi kokybės vertinimas yra nežymiai žemesnis nei pastarojo aspekto vertinimo vidurkis šalies gimnazijose (Vilniaus rajono Eglėškių šv. Jono Bosko gimnazijos nustatytas mokymosi kokybės vidurkis – 2,59, šalies gimnazijų vidurkis – 2,63). Apibendrintas mokymosi kokybės vertinimas pateiktas 3 lentelėje.

Mokymosi kokybė (N=78)

3 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
7 pamokos	33 pamokos	37 pamokos	1 pamoka
9,0 proc.	42,3 proc.	47,4 proc.	1,3 proc.

Iš 3 lentelės duomenų matyti, kad labai gerai ir gerai bei patenkinamai ir prastai įvertintų pamokų skaičius skyrėsi nežymiai – labai gerai ir gerai įvertinta 2,6 proc. daugiau pamokų. Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuotų duomenų analizės rezultatai rodo, kad mokymosi kokybės vertinimai pradinio ir pagrindinio ugdymo pakopoje beveik nesiskiria – atitinkamai labai gerai ir gerai įvertinta 52,4 proc. ir 52,3 proc. pamokų, o vidurinio ugdymo pakopoje – labai gerai ir gerai įvertinta 42,9 proc. Lyginamoji mokymosi kokybės vertinimo duomenų analizė parodė, kad mokymosi kokybė pagal ugdymo sritis skirtinga (žr. 4 pav.).

4 pav. **Mokymosi kokybės palyginimas pagal ugdymo sritis**

Mokymosi motyvacija vertinama gerai (3 lygis). Beveik visoms stebėtoms pamokoms mokiniai buvo pasiruošę, turėjo reikiamas priemones. Daugelis mokinių pasitikėjo savo jėgomis, turėjo savarankiško darbo įgūdžių ir siekė pažangos, noriai mokėsi, dalyvavo aiškinantis naują pamokos temą, atsakinėdami pritaikė anksčiau įgytas žinias, įsitraukė į darbą. Vertintojai tai stebėjo 70,5 proc. veiklų (pvz.: 4 kl. tikybos, 5, 7, IIG, IVG kl. lietuvių (valstybinės) k., 3, IIG, IIIIG kl. užsienio (anglų k.), 1, 3, 6, 7, IIG kl. lenkų (gimtosios) k., 5 kl. dailės, 6 kl. gamtos ir žmogaus, 2, 5, 7, IIG kl. kūno kultūros, 1, 3, 4, 6 kl. matematikos, 6, 7, 8 kl. istorijos, IG kl. geografijos, 8 kl. technologijų, IVG kl. biologijos, IG kl. žmogaus saugos, 3 kl. pasaulio pažinimo, III–IVG kl. matematikos modulio, IIG kl. chemijos, 5 (2 grupės), IVG kl. informacinių technologijų, 1, 2 kl. muzikos pamokose, priešmokyklinio ugdymo grupės užsiėmime ir 4 pogrupio logopedinėse pratybose). Vertinimo savaitę mokiniai pakankamai gerai lankė pamokas (pamokose, klasės valandėlėse, neformaliojo švietimo užsiėmimuose nedalyvavo 12,9 proc. mokinių), į pamokas vėlavo tik 1,1 proc. mokinių. Tikėtina, kad sudarius palankias sąlygas mokinių iniciatyvai reikštis – taikant pagal amžių ir mokymosi stilių tinkamus mokymo metodus, skatinant tarpusavio bendradarbiavimą, aktualizuojant mokymo turinį, įtraukiant mokinius į išmokymo stebėjimą – pagerėtų mokinių mokymosi kokybė. Vertintojai daro išvadą, kad tradiciniais metodais organizuojamose pamokose, kuriose mokiniai yra pasyvūs dalyviai, ne visuomet sudaromos geros sąlygos mokinių iniciatyvai ir kūrybiškumui pasireikšti.

Mokėjimas mokyti vertinamas patenkinamai. Stebint pamokas išryškėjo, kad daugelis mokinių tik vadovaujami mokytojo gebėjo savarankiškai atlikti užduotis, susirasti reikiamą informaciją ir ja naudotis. Daugumos mokinių gebėjimas savarankiškai atlikti užduotis, pasirinkti sprendimo būdą stebėtas IVG kl. lietuvių (valstybinės) k., 6, 7, 8 kl. istorijos, 3 kl. pasaulio pažinimo, 3 kl. matematikos, IG kl. geografijos, IVG kl. informacinių technologijų, IIG kl. chemijos, 1, IIG, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 6 kl. gamtos ir žmogaus pamokose. Tačiau vertintojai stebėjo pamokų, kuriose mokiniams neskirtos aukštesniojo mąstymo gebėjimų užduotys, jie nemokėti sisteminti, klasifikuoti žinių, ieškoti priežasties ir pasekmės ryšių. Per menkas dėmesys skirtas mokymosi žingsnių planavimui, įsivertinimui. Tikėtina, kad mokinių mokėjimo mokyti kompetencija stiprėtų, jei nuosekliau būtų taikomi metodai, skatinantys mokinių savarankiškumą, gebėjimą rinktis veiklos būdus, priemones, mokiniai nuolatos būtų skatinami įsivertinti savo pastangas, žinias, mokymosi sunkumus.

Mokymasis bendradarbiaujant yra vidutiniškas (2 lygis). Stebėtose pamokose dažniausiai mokiniai dirbo savarankiškai. 20 (25,6 proc.) pamokų mokiniams sudarytos sąlygos bendradarbiauti grupėse, tačiau tik 11 (14,1 proc.) pamokų vertintojai stebėjo gerus daugumos mokinių

bendradarbiavimo grupėje įgūdžius (pvz.: 1 kl. matematikos, 5, 7, IIG kl. kūno kultūros, 3, 7, IIG, IVG kl. lenkų (gimtosios) k., 8 kl. fizikos, IG kl. geografijos, 1 kl. muzikos pamokose). Mokinių bendradarbiavimas porose skatintas 12 (15,4 proc.) pamokų, bet tik 6 (7,7 proc.) pamokose vertintojai mokinių bendradarbiavimo porose metodą išskyrė kaip tinkamai naudotą (pvz.: 8 kl. technologijų, IIG kl. užsienio (anglų) k., 3 kl. matematikos, IIG kl. chemijos, 6, 8 kl. istorijos pamokose). Tikėtina, kad mokiniai ugdytųsi atsakomybę už grupės darbo veiklos rezultatus, stiprėtų jų mokėjimo mokytis ir komandinio darbo kompetencijos, jei mokytojai sudarytų sąlygas mokiniams dirbti įvairaus dydžio grupėse diskutuojant, ieškant bendrų sprendimų, skirtų daugiau dėmesio darbo grupėje organizavimo specifikai, parinktų tinkamas bendradarbiavimui užduotis. Mokytojams siūloma išsamiau susipažinti su mokymosi bendradarbiaujant strategija bei ją taikyti pamokose.

Mokymo ir mokymosi diferencijavimas vertinamas patenkinamai (2 lygis), o rodiklis „Mokymosi veiklos diferencijavimas“ vertintojų komandos išskirtas kaip tobulintinas veiklos aspektas.

Mokinių mokymosi poreikiai tiriama grupiniais arba individualiais testais, pagal kuriuos yra nustatomi mokinių intelektualiniai gebėjimai, kūrybiškumas ir ypatingi įgūdžiai. Paskutinį kartą mokinių mokymosi poreikiai nustatyti praeitais mokslo metais. Mokytojai supažindinami su testų rezultatais, tačiau jie retai analizuojami, minimaliai jais vadovaujamasi tobulinat ugdymo turinį. Gimnazijoje dirba socialinis pedagogas, specialusis pedagogas ir psichologas, tačiau mokytojai ir administracija įvardina, kad silpniausia vieta gimnazijoje yra darbas su gabiais ir specialiųjų poreikių mokiniais.

Pagalba įvairių poreikių mokiniams gimnazijoje nesisteninga. Tokia išvada grindžiama apibendrintais pagalbos mokiniui vertinimais, kurie pateikti 4 lentelėje.

Pagalba mokiniui (N=78)

4 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
7 pamokos	24 pamokos	43 pamokos	4 pamokos
9,0 proc.	30,8 proc.	55,1 proc.	5,1 proc.

Išorės vertintojai 39,8 proc. stebėtų pamokų pagalbą mokiniams vertino gerai ir labai gerai, o 60,2 proc. pamokų – patenkinamai ir prastai. Stebėtose pamokose užduotys, veikla ir darbo tempas retai individualizuoti ar/ir diferencijuoti. Specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams pagalba teikta epizodiškai, nepakankamai adekvačiai, o gabiesiems skirtas minimalus dėmesys. Dažniausiai mokiniams skirtos tos pačios užduotys, naudotos vienodos priemonės, visi mokiniai atsikaitė ar įsivertino ta pačia forma. Tinkamas konsultavimas, užduočių diferencijavimas ir dėmesys specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams stebėtas 7 kl. istorijos, 5, 6 ir 7 kl. matematikos pamokose, tikslingai mokytoja padėjėja dirbo 3 kl. matematikos pamokoje, savalaikė, nuolatinė ir tinkama pagalba teikta 4 kl. mokinių logopedinėse pratybose. Atlikus pamokų stebėjimo duomenų koreliacinių ryšių analizę nustatyta, kad koreliacija tarp pagalbos ir pasiekimų yra išreikšta stipriu (0,704) teigiamu tiesiniu ryšiu, todėl tikėtina, kad stiprinant pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, kūrybiškai ir novatoriškai dirbant su gabiais bei talentingais mokiniais, diferencijuojant ir individualizuojant ugdymo turinį bei mokymosi tempą, didėtų mokinių pažanga, gerėtų jų pasiekimai.

Vertinimas ugdant nesisteningas (2 lygis). Gimnazija 2015 m. parengusi direktoriaus patvirtintą „5–IVG klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą“ bei „Pradinių klasių vertinimo ir skatinimo sistemą“. Šiuose dokumentuose yra nurodyti vertinimo tikslai ir uždaviniai, paaiškinti terminai, ypač detalus yra vyresniųjų klasių mokinių aprašas, kurio prieduose įdėtos lentelės su įvairių dalykų vertinimo pavyzdžiais, aptariamas mokinių savęs ir vienas kito vertinimas. Šio aprašo V skyriuje nurodoma, jog „vertinimo kriterijai turi būti apibrėžti ir pagrįsti“, „grįžtamoji informacija suteikiama kuo greičiau <...> ji apima informaciją apie sėkmę, sėkmės kriterijus ir tolesnius veiksmus, duodami konkretūs patarimai, kaip likviduoti spragas...“. Vertintojai

pastebi, kad pamokose naudojantis šiuo dokumentu būtų galima vertinimo procesą padaryti gerokai veiksmingesnį. Mokytojai pakankamai gerai pažįsta savo mokinius, dauguma stebi, kaip ugdytiniais pavyksta atlikti užduotis, padeda, paaiškina, tačiau vertinimo metu gauta informacija retai panaudojama mokymui ir mokymuisi koreguoti. Tik pavienėse stebėtose pamokose (pvz., matematika 8 kl., istorija 6 kl.) grįžta prie mokinių nesuprastų dalykų, naudotasi vertinimo informacija diferencijavimo ir/ar individualizavimo poreikiui išsiaiškinti. Dalyje stebėtų pamokų (pvz., lenkų (gimtoji) k. 2 kl., anglų k. 7 kl.) mokytojai mėgino vertinti mokinių pasiekimus siedami su mokymosi uždaviniu, skatino mokinius įsivertinti, tačiau vertino ne tai, ką mokiniai išmoko (rezultatą), o tai, kaip sekėsi mokytis, kaip jautėsi pamokoje, t.y. procesą. Dalyje pamokų konkretesniam vertinimui ir įsivertinimui pritrūkdavo laiko.

Analizuojant stebėtas pamokas, matyti, kad daugumoje pamokų vertinimas yra įvertintas patenkinamai, dalyje – gerai ir tik pavienių pamokų vertinimas įvertintas labai gerai. Tokią išvadą pagrindžia 5 lentelėje pateikti duomenys.

Vertinimas ugdant

5 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
3 pamokos	20 pamokų	51 pamoka	6 pamokos
3,7 proc.	25,1 proc.	63,7 proc.	7,5 proc.

Apskritai vienas iš blogiausiai vertinamų pamokos aspektų yra vertinimas pamokoje (vidurkis – 2,26), tuo tarpu bendras pamokos vertinimo vidurkis yra 2,57. Geriausiai šis pamokos aspektas sekėsi mokytojams metodininkams (vidurkis – 2,43, plg., mokytojų – 2,00).

Vertinimą pamokoje, kaip tobulintiną sritį, vertintojai nurodė 33,7 proc. stebėtų pamokų. Dalyje stebėtų pamokų mokytojai, aiškindami pamokos medžiagą, rėmėsi mokinių turimomis žiniomis, tačiau daugumoje pamokų netikrinta, kiek mokiniai išmoko, kaip suprato pamokos medžiagą, trūko dėmesio mokinių asmeninei pažangai, tik iš dalies pamokose taikytas įsivertinimas. Vertintojai konstatuoja, kad stebėtose pamokose neišnaudotos formuojamojo vertinimo strategijos: nepakankamai stebėtas mokymasis ir išmokimas nesudarė sąlygų laiku pastebėti ir šalinti mokymosi spragų, teikti veiksmingą pagalbą mokantis, neorganizuotas ar neinformatyvus grįžtamasis ryšys nesudarė galimybių mokytis (-is) tikslingai, neorganizuotas ar netinkamai organizuotas įsivertinimas neskatino mokinių atsakomybės už mokymosi rezultatus. Gimnazijai rekomenduotina atidžiai išanalizuoti 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų dešimtąjį skirsnį, atkreipti dėmesį į 70 punktą, kuriame teigiama: „Pagrindinio ugdymo programoje daugiau dėmesio negu iki šiol turi būti skiriama mokytis padedančiam formuojamajam vertinimui, t. y. mokinio mokymosi stebėjimui, laiku teikiamam atsakui (grįžtamajam ryšiui) ir ugdymo turinio pritaikymui“. Diagnostinio vertinimo taikymas irgi tobulintinas. Peržiūrint pažymių knygeles pastebėta, kad jau rugsėjo pradžioje (8–10 d.) daliai mokinių parašyti nepatenkinami pažymiai iš lietuvių, lenkų kalbų. Yra pavienių atvejų, kai parašyti keli nepatenkinami pažymiai iš eilės, todėl neaiškus mokiniui, nedarančiam pažangos, teiktos pagalbos poveikis. Pasiekimų ir pažymių knygelė peržiūra parodė, kad dalis gimnazijos mokytojų nesilaiko mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sampratos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ĮSAK-256, nuostatų, kurioje nurodyta, jog mokiniai mokymosi metu pažymiais nevertinami. Gimnazijos pradinių klasių mokinių pasiekimai vertinami raidėmis, kas prieštarauja mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sampratai. Vertintojai akcentuoja, kad diagnostinis vertinimas turi padėti nustatyti mokinio pasiekimus ir pažangą tam tikro mokymosi etapo pradžioje ir pabaigoje, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi žingsnius, suteikti mokymosi pagalbą sunkumams įveikti.

Gimnazijos bendruomenė yra susitarusi dėl tėvų informavimo tvarkos. Ši tvarka aptarta „5–IVG klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos apraše“. Iš šio aprašo nuostatų matyti, kad daugiausia informacijos tėvai gauna iš klasės vadovų. Jie organizuoja klasės tėvų susirinkimus, likus mėnesiui iki trimestro ar pusmečio pabaigos informuoja tėvus apie numatomus neigiamus įvertinimus, trimestro ar pusmečio rezultatus, apie skirtas nuobaudas ar padėkas;

mokytojai informuoja tėvus apie mokomo dalyko turinį, vertinimo formas, aptaria individualius gebėjimus; socialinė pedagogė oficialiu pranešimu informuoja nepažangių ar daug be pateisinamos priežasties praleidusių pamokų mokinių tėvus. Pokalbiuose dauguma tėvų teigė, kad jiems pakanka gaunamos informacijos apie jų vaikus. Vertintojai peržiūrėjo 4, 6, 2G, 3G klasių 45 mokinių pasiekimų ir pažymių knygeles. Remiantis įrašais knygelėse darytina išvada, kad tėvų informavimo kokybė tėra patenkinama. Tokį vertinimą pagrindžia šie faktai: 22 proc. peržiūrėtų knygelių nėra tėvų parašų, 7 proc. – klasių vadovų parašų; pavienėse 6 klasės pažymių knygelėse gruodžio 10 d. dar nebuvo surašyti I trimestro pažymiai; pastabų ir pagyrimų lapuose dominuoja pastabos dėl nepasiruošimo pamokai, neatliktų namų darbų, nedrausmingo elgesio; tik 4 klasės mokiniams yra parašyta pagyrimų už dalyvavimą renginiuose; 100 proc. peržiūrėtų knygelių nefiksuotas pamokų nelankymas bei mokinių vėlavimas į pamokas. Tikėtina, kad tėvų informavimas pagerės, kai gimnazija visiškai įdiegs elektroninį dienyną.

3. PASIEKIMAI

Vilniaus r. Egliškių šv. Jono Bosko gimnazijos pasiekimai vertinama patenkinamai (2 lygis). Atskirų mokinių pažanga yra vidutiniška (2 lygis) ir vertintojų komandos išskirta, kaip tobulintinas veiklos aspektas.

Atskirų mokinių ir gimnazijos pažanga neišskirtinė. Tokia išvada grindžiama apibendrintais pamokos pasiekimų vertinimais, kurie pateikti 6 lentelėje. Direktorius pavaduotoja ugdymui ir klasių vadovai stebi mokinių pasiekimus, kaupia pusmečių ir metinius rezultatus. Mokinių pasiekimai aptariami Mokytojų tarybos posėdžiuose, rengiamos ir pristatomos tėvams klasių rezultatų suvestinės, tačiau nedaromos lyginamosios analizės, toje pačioje klasėje dirbantys mokytojai neaptaria mokinių mokymosi lūkesčių, galimybių ir neplanuoja konkrečių mokinių pažangos.

Mokinių pasiekimų stebėtose pamokose apibendrintas vertinimas

6 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
0 pamokų	3 pamokos	26 pamokos	6 pamokos
0 proc.	8,6 proc.	74,3 proc.	17,1 proc.

35 stebėtose pamokose (37,6 proc.) vertintojai kaip tobulintiną veiklos aspektą išskyrė mokinio asmeninės pažangos matavimą, t.y. šiose pamokose mokinių pasiekimai buvo prasti arba neaptarti, individuali pažanga nematuota, 6 pamokose (17,1 proc.) pažangos matavimas išskirtas kaip prastas. Dauguma mokytojų mėgino apibendrinti pamokas, tačiau tik dalyje pamokų tinkamai aptarta mokinių pažanga ir pasiekimai pamokoje, dalyje (47,3 proc.) pamokų rezultatų apibendrinime dalyvavo mokiniai, jie mokytį įsivertinti pažangą, nusakyti iškilusias mokymosi problemas. Pavienėse stebėtose pamokose specialiųjų poreikių mokiniams parengtos individualios užduotys, tačiau šių mokinių pasiekimai nevertinti, nefiksuoti.

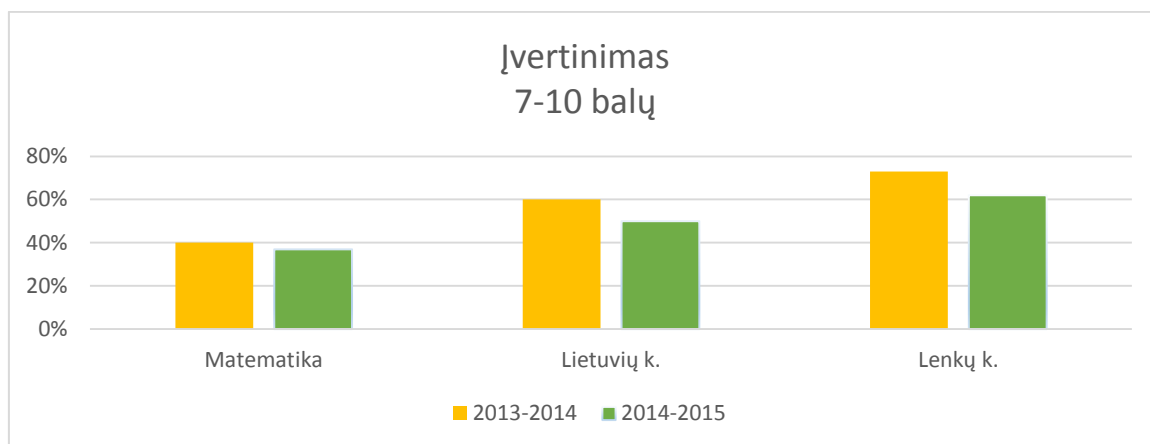
Koreliacinė stebėtų pamokų duomenų analizė rodo stiprų statistinį ryšį tarp mokinių pasiekimų ir mokytojo pagalbos bei vertinimo. Statistinė vertinimo duomenų analizė leidžia pateikti tokias išvagas:

- mokinių pasiekimams bei asmeninei pažangai įtakos darė mokytojo teikta pedagoginė pagalba, skatinimas įsivertinti pamokoje;
- mokinių pasiekimai geresni klasėse, kuriose didesnis mokinių skaičius (kai klasėje 17–20 mokinių pasiekimų vertinimo vidurkis – 2,6, kai klasėje mokinių skaičius iki 8 mokinių pasiekimų vertinimų vidurkis – 2,07);
- bendras pasiekimų bei pažangos vertinimas yra beveik toks pat, kaip pastarojo aspekto vertinimo vidurkis šalies gimnazijose (Vilniaus r. Egliškių šv. Jono Bosko gimnazijos pasiekimų vertinimo vidurkis – 2,23, šalies gimnazijų – 2,24).

Iš pokalbių su gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, mokytojais ir mokiniais, išanalizavę stebėtų pamokų protokolus išorės vertintojai daro išvadą, kad sukaupta pasiekimų ir pažangos informacija ugdant pasinaudojama iš dalies. Jeigu pamokose būtų stebima skirtingų poreikių mokinių daroma pažanga, nuolat fiksuojami ir analizuojami jų pasiekimai bei teikiama informacija apie išmokimą, didėtų mokinių motyvacija, o mokytojai šią informaciją galėtų naudoti kryptingai planuodami ir pritaikydami ugdymo turinį. Išsamesnė mokyklos pasiekimų analizė ir vertinimas sudarytų prielaidas numatyti veiksmingesnes ugdymo tobulinimo kryptis ir priemones. Vertintojai daro išvadą, kad Vilniaus r. Egliškių šv. Jono Bosko gimnazijos mokinių pasiekimai nėra išskirtiniai. Jie galėtų būti aukštesni, jei kiekvienos pamokos pradžioje mokytojai aiškiai ir konkrečiai formuluotų keliamus uždavinius, akcentuotų pasiekimų lygmenis pagal Bendrąsias programas, pamokos pabaigoje – apibendrintų pasiektą pažangą, daugiau dėmesio skirtų užduočių diferencijavimui ir individualizavimui, o mokiniai, turėdami galimybių dalyvauti pasiekimų ir pažangos pamokose apibendrinime, patys galėtų pasitikrinti savo išmokimą.

Gimnazijos pažanga vertinama patenkinamai. Mokinių pasiekimai lyginami su panašiomis Vilniaus rajono ugdymo įstaigomis, rengiamos trimestrų, semestrų (gimnazistai mokosi semestrais, nors tokie mokymo (-si) laikotarpiai bendruosiuose planuose nenurodyti, o ši mokymosi trukmės sąvoka vartojama aukštesiose mokyklose) metų pasiekimų suvestinės, jos pateikiamos Mokytojų, Gimnazijos tarybos posėdžiuose, numatomos pasiekimų gerinimo priemonės, tačiau netirta įvairių veiksnių (mokytojų kvalifikacijos, klasės dydžio, ugdymui skirto laiko, mokymo priemonių) įtaka mokyklos pažangai. Pavaduotoja ugdymui teigė, kad ryškiausiai pažanga daroma pradinėse klasėse, nes mokytojai moko tuos pačius mokinius skirtingų dalykų – gerai žino jų gebėjimus ir galimybes, gali jiems mokantis tikslingai padėti. Pokalbiuose su gimnazijos bendruomenės nariais didžiutasi konkursų, varžybų, olimpiadų nugalėtojais. Mokiniai teigė, kad jiems sudaromos sąlygos realizuoti save, dažniausiai tenkinami popamokinės veiklos poreikiai. Mokiniai dalyvauja rajono, šalies olimpiadose, konkursuose, įsitraukia į tarptautinius projektus (dažniausiai su Lenkijos mokiniais).

Mokinių akademiniai pasiekimai vidutiniški (2 lygis). 2013–2014 mokslo metais gimnazijos pažangumas buvo 99,6 proc., 2014–2015 m. m. – 99,2 proc., 2 mokiniai palikti kartoti kurso. 2013–2014 m. m., 2014–2015 m. m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime (toliau – PUPP) dalyvavo visi dešimtos klasės mokiniai. Jų žinios įvertintos teigiamai, visi įgijo pagrindinį išsilavinimą. Palyginus 2013–2014 m. m. ir 2014–2015 m. m. PUPP rezultatus, vertintojai daro išvadą, kad prastėja matematikos, lenkų (gimtosios) kalbos ir lietuvių (valstybinės) kalbos pasiekimų rezultatai. Tokia išvada grindžiama apibendrintais PUPP vertinimais, kurie pateikti 4 paveiksle.

4 pav. 2014 ir 2015 m. PUPP rezultatų, įvertintų 7–10 balų, palyginimas

Vilniaus rajono savivaldybės Švietimo skyriaus informacijoje, pateiktoje prieš išorinį vertinimą, mokinių mokymosi pasiekimai išskirti kaip tobulintinas gimnazijos veiklos aspektas. 2014–2015 m. m. tik vieno abituriento valstybinio brandos egzamino įvertinimas buvo didesnis nei 91 balas. Daugiau nei 51 balą gavo 4 abiturientai ir mažiau nei 50 balų – 3 abiturientai. Pavaduotoja

teigė, kad džiaugiasi gerais rusų kalbos, istorijos valstybinių brandos egzaminų rezultatais, tuo, kad visi gimnazijos abiturientai išlaikė lietuvių kalbos mokyklinį egzaminą. Gimnazija analizuoja pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių metinių įvertinimų ir PUPP bei egzaminų rezultatų atitiktį. 2013–2014 m. m. 40 proc. PUPP rezultatų atitinka metinius įvertinimus, 60 proc. – neatitinka, iš jų – 54 proc. PUPP rezultatai aukštesni, 6 proc. – žemesni už metinius įvertinimus. 2014–2015 m. m. 13 proc. PUPP rezultatų atitinka, 87 proc. – neatitinka metinių įvertinimų, iš jų – 87 proc. PUPP rezultatai aukštesni nei metiniai įvertinimai. 2013–2014 m. m. 35 proc. mokyklinių brandos egzaminų (toliau – BE) rezultatų atitinka, 65 proc. – neatitinka metinių įvertinimų: 62 proc. BE rezultatai aukštesni, 3 proc. – žemesni. 54 proc. valstybinių BE rezultatų atitinka metinius įvertinimus, 46 proc. – neatitinka, iš jų – 20 proc. BE rezultatai aukštesni, 26 proc. – žemesni. 2014–2015 m. m. 18 proc. mokyklinių BE rezultatų atitinka, 82 proc. – neatitinka metinių įvertinimų, iš jų – 82 proc. BE rezultatų aukštesni; 50 proc. valstybinių BE rezultatų atitinka, 50 proc. – neatitinka metinių įvertinimų, iš jų – 13 proc. valstybinių BE rezultatai aukštesni, 37 proc. – žemesni. Kadangi daugiau nei pusė PUPP, brandos egzaminų rezultatų neatitinka metinių pasiekimų įvertinimų (yra aukštesni, nei metiniai įvertinimai), vertintojai daro išvadą, kad mokytojai nepakankamai gerai pažįsta savo ugdytinius kaip mokinius, ne visada objektyviai įvertina jų gebėjimus, netiki kiekvieno mokinio mokymosi sėkme, o taikomi vertinimo kriterijai nėra pakankamai validūs, nesusieti su Bendrųjų ugdymo programų pasiekimų lygiais. Jeigu pamokose būtų stebima skirtingų poreikių mokinių daroma pažanga, nuolat fiksuojami ir analizuojami jų pasiekimai bei teikiama informacija apie išmokimą, tikėtina, kad šis neatitikimas mažėtų.

Kiti gimnazijos pasiekimai geri. Dauguma mokinių dalyvauja visuomeninėje mokyklos veikloje, yra aktyvūs olimpiadų, konkursų, projektų dalyviai. Gimnazija siekia, kad mokiniai ne tik dalyvautų olimpiadose ir konkursuose, bet ir juose laimėtų. 2014–2015 m. m. laimėta prizinė vieta Vilniaus rajono „Mažojeje matematikos olimpiadoje“, mokiniai tapo Vilniaus rajono konkursų laureatais (skaitovų konkurso „Kresy 2014“, dailės konkurso „Močiutės Halinos pasakos“, konkurso „Nuostabūs chemijos eksperimentai“). Pagal matematikos konkurso „Kengūra“ rezultatus gimnazijos mokiniai užima 1–8 vietas Vilniaus rajono savivaldybėje. Itin aukštų rezultatų rajono, šalies ir tarptautinėse varžybose pasiekia gimnazijos sportininkai (kvadrato, tinklinio, krepšinio turnyruose). Gimnazijos mokiniai laimėjo prizines vietas, diplomus šalies olimpiadose bei konkursuose: skaitovų konkurse „Kresy 2014“ iškovota III vieta, konkurse „Vakar ir šiandien Vilniaus Alma Mater“ – I vieta, 1 mokinė tapo respublikinio projekto „Geriausias rašto darbas“ laureatė, 1 – respublikinio M. Konopnickos poezijos konkurso laureatė. Laimėtas Technologijų, menų ir gamtos infrastruktūros projektas „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“, „Pienas vaikams“. Mokiniai apdovanoti I–III laipsnio diplomais ir už gerus rezultatus respublikiniame edukaciniame konkurse „Olympis“, yra aktyvūs pilietinių akcijų „Rasų kapinių tvarkymas“, „Vilties laukai“, Gerumo akcijų „Šventų Kalėdų ir Velykų mugės“, visuomeninės akcijos „Darom“, labdaros akcijos „Kalėdinių giesmių giedojimas kartu su Golec Orkiestra“ Lenkijoje (ansamblis „Varpeliai“) dalyviai. Dalyvauta ir projektuose „Tadeušo Konvickio pėdsakais“, „Padovanokime vaikams saulę“, „Katynė – tiesos negalima nužudyti“, leidyklos „Šviesa“ organizuotame projekte kurtos mokymosi priemonės, Mickūnų seniūnijoje surengta paroda „Rudens gėrybės“. Tikslingai vykdomas neformalusis švietimas, sudarantis galimybių lavinti mokinių gebėjimus įvairiuose būreliuose: sporto (tinklinis), menų (šokių, muzikos, teatro), jaunųjų žurnalistų veikloje. Mokiniai teigė, kad gimnazijos gyvenime svarbi mokinių savivalda – Mokinių taryba. Dauguma mokinių žino, kaip galima tapti Mokinių tarybos nariu, kokia veikla užsiima mokinių savivaldos nariai, tačiau negalėjo pasakyti tikslaus tarybos narių skaičiaus. Mokiniai drąsiai teikia pasiūlymus gimnazijos administracijai, jų pageidavimu gimnazijoje organizuojamos diskotekos, merginų tualetuose pakabinti veidrodžiai, mokyklos koridoriuose nupirkti sėdmaišiai.

Mokykla domisi tolimesne abiturientų veikla. Gimnazijoje kaupiami ir analizuojami duomenys apie mokinių, baigusių šią mokyklą, tolimesnę veiklą. Per paskutiniuosius trejus metus virš 80 proc. mokinių sėkmingai tęsia mokymąsi šalies universitetuose, neuniversitetinėse aukštosiose mokyklose (kolegijose), profesinio rengimo centruose. Gimnazija bendrauja su absolventais, domimasi jų pasiekimais. Į renginius kviečiami buvę mokiniai, jie pasakoja savo

sėkmės istorijas, taip skatindami gimnazistus atsakingai rinktis tolesnį gyvenimo kelią. Gimnazijos tinklalapyje informacija apie žymius buvusius mokinius neskelbiama, sėkmės istorijos negarsinamos, dažniausiai informacija gaunama individualių susitikimų metu. Vertintojai daro išvadą, kad mokyklos veikla, susijusi su tolesnio mokymosi sėkme, tinkama, tačiau siekiant stiprinti gimnazijos įvaizdį, motyvuoti mokinius vertėtų ją tobulinti: plačiau teikti informaciją apie žmones, garsinančius gimnazijos vardą, stebėti auklėtinių tolesnio mokymosi sėkmę, skelbti informaciją gimnazijos erdvėse ir mokyklos tinklalapyje.

4. PAGALBA MOKINIAMS

Vilniaus r. Egliškių šv. Jono Bosko gimnazijos pagalba mokiniui vertinama gerai (3 lygis). Rūpinimasis mokiniams yra geras (3 lygis) ir vertintojų komandos išskirtas kaip stiprusis veiklos aspektas.

Gimnazijos teritorija aptverta tvora. Yra dviračių stovai, kuriuos pagamino mokyklos darbininkai. Gimnazijos aplinka erdvi, daug dekoratyvinių želdinių. A korpusė labai gerai sutvarkyta sporto salė, mokinių poilsio kambarys, kuriame kartais vyksta pamokos, o ne pamokų laiku – ruošia namų darbus, bendrauja. Šiame pastate yra ir jauki gimnazijos valgykla, kurioje skanus, pigus, sveikas maistas, malonus aptarnavimas. Pokalbio su Gimnazijos taryba metu tėvai valgyklos darbuotojas, vairuotoją, stalių, vieną valytoją išskyrė kaip lyderius, paaiškindami, kad „lyderiai yra ne tie, kurių bijoma, o tie, į kuriuos galima bet kada kreiptis, kurie tau gali padėti.“ Mokiniai ir tėvai ypač dėviuosi mokyklinio autobusiuko vairuotoju, kuris „visų telefono numerius turi“. Gimnazijoje yra biblioteka, mokiniams vadovėlių netrūksta, tačiau reiktų daugiau lietuviškos literatūros. Mokinių individualiam darbui mokyklos bibliotekoje įrengtos 5 kompiuterizuotos darbo vietos. Išorės vertintojų vizito metu gimnazijoje vyravo geras mikroklimatas, bendruomenės santykiai grįsti bendravimu, dėmesiu, pagalba, pagarba ir pasitikėjimu. Pokalbiuose su vertintojais akcentuota, kad mokykloje svarbiausia dvasingumas, katalikiškų vertybių ugdymas. Mokytojai, klasių vadovai, specialiąją, socialinę ir pedagoginę pagalbą teikiantys specialistai (socialinė pedagogė, psichologas, specialioji pedagogė, logopedė, mokytojo padėjėja) gerai pažįsta mokinius, greitai ir veiksmingai reaguoja į gautą informaciją apie mokinių saugumo, emocinius, socialinius poreikius, teikia kvalifikuotą pagalbą. Tėvai tvirtino, kad mokykloje visi vaikai žinomi ir pažįstami, mokytojų prižiūrimi. Gimnazijoje aiškūs ir gerai žinomi susitarimai dėl pagalbos mokiniams nuo prievartos, nusikalstamumo ir žalingų įpročių. Šių susitarimų laikomasi. Pokalbiuose su mokiniams, mokytojais, psichologu, socialine pedagoge, Mokinių taryba teigta, kad iškilus problemai dažniausiai kreipiamasi į klasės vadovą, jei problemos nepavyksta išspręsti – į socialinę pedagogę ar psichologą. 6 kl. mokiniai teigė, kad mokykloje jais rūpinamasi, susirgus mokytojai savo transportu parveža namo (tą pokalbyje patvirtino ir tėvai). Gimnazija parengtas „Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas“, kurį 2015 m rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-62 patvirtino direktorius. Ugdymo įstaigos tinklalapyje http://www.eglisces.vilniausr.lm.lt/?page_id=5591 skelbiama informacija apie pagalbos specialistus – jų darbo laikas, pagalbos teikimo funkcijos, nurodyti skubios pagalbos kontaktai. Specialistų darbo laikas skelbiamas ir gimnazijos A korpuso stende, o B korpusė yra stendas su mokinių elgesio taisyklėmis bei mokinių elgesio vertinimo kriterijais. Iš pokalbio su Mokinių taryba paaiškėjo, kad elgesio vertinimo kriterijai nukreipti į tinkamo elgesio skatinimą, pagyrimus, apdovanojimus ir pan. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) veikla tinkamai padeda spręsti kai kurių mokinių mokyklos nelankymo, elgesio ir drausmės per pamokas, darbo su specialiuju ugdymosi poreikių turinčiais mokiniams problemas. Analizuojant konkretaus mokinio situaciją VGK posėdyje kviečiami dalyvauti ir šio mokinio tėvai. Spręsdama mokinių lankomumo, elgesio problemas VGK glaudžiai bendradarbiauja su seniūnijos darbuotojais – nuolat lankomos 5 rizikos šeimos. Socialiniai partneriai pokalbio metu teigė, kad gimnazija neslepia problemų, jas sprendžia kartu su seniūnija. Veiksmingai vykdoma mokyklos nelankymo prevencija, į kurią įtraukiami klasių vadovai, psichologas, socialinis pedagogas, dalykų mokytojai, mokinių tėvai, mokyklos administraciją, pagal poreikį – Mickūnų seniūnija. Gimnazijoje taikomos prevencinės priemonės yra tinkamos. Prevencinė programos daugumoje klasių

integruojamos į klasės valandėles, vykdoma psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencinė programa „Be iliuzijų“, kuri duoda akivaizdžių rezultatų: tiek V GK, tiek tėvai bei mokiniai vertintojams teigė, kad gimnazijoje nėra narkotikų vartojimo problemos. Prevencinės priemonės („Savaitės be patyčių“ renginiai, prevencijos prieš smurtą užsiėmimai pradinukams „Kas yra pyktis“, kurių metu mokoma kontroliuoti savo emocijas) tolerancijos pamokos, paskaitos mokiniams apie psichotropines medžiagas, sveiką gyvenimo būdą, mitybą bei teisinėmis temomis ne tik suteikia teorinių žinių, bet, daugumos mokinių ir tėvų teigimu, yra veiksmingos – rūkymas nėra didelė mokyklos problema, dauguma kalbintų mokinių tvirtino, kad gimnazijoje nėra patyrę patyčių. Tėvai ir mokiniai pabrėžė, kad šioje gimnazijoje nesityčiojama iš socialiai remtinų vaikų, jiems padedama – 2 kartus per metus organizuojamos Gerumo akcijos, kurių metu mokiniai ir mokytojai daro įvairius darbelius, parduoda juos surengtoje mugėje, o gautas lėšas skiria socialiai remtinoms šeimoms.

Mokykloje tinkamai dirbama ugdant mokinių vertybines nuostatas, pasitikėjimą savimi, savigarbą, toleranciją, katalikiškas vertybes. Vizito metu mokiniai buvo mandagūs, paslaugūs, siūlė savo pagalbą. Saugi mokyklos emocinė aplinka palaiko ugdymo proceso dalyvių tapatumą ir savigarbą. Dauguma mokinių vardijo tas pačias puoselėjamas mokyklos vertybes, pagrindė pavyzdžiais. Jie gerai suvokia savo teises, pareigas ir atsakomybę, yra pakankamai socialiai brandūs. Siekiant aukščiausios šios veiklos kokybės gimnazijai reiktų sudaryti sąlygas mokiniams pažinti savo poreikius, lūkesčius, galimybes ir tikslingai veikti juos tenkinant.

Pedagoginė, psichologinė ir socialinė pagalba yra potenciali (3 lygis), pagalba planuojant karjerą gera (3 lygis), o pagalba mokantis vidutiniška (2 lygis).

Pagalba mokantis yra priimtina, bet ją verta sustiprinti ir išplėtoti. Gimnazijoje siekiama kurti pagalbos mokiniams teikimo sistemą, tačiau kol kas ji nėra nuosekli ir planinga. Šiais mokslo metais mokiniams, turintiems mokymosi problemų, ilgiau nelankiusiems mokyklos organizuojamos konsultacijos, kurių laikas nurodytas pamokų tvarkaraštyje. Teikiamų konsultacijų grafikas skelbiamas ir gimnazijos tinklalapyje <http://www.eglisikes.vilniausr.lm.lt/>. Išorės vertintojai pastebi, kad vizito metu keliose pagal grafiką skelbtose konsultacijose nedalyvavo nei vienas mokiny. Pavaduotoja teigė, kad pavienius mokinius sunku nukreipti į konsultacijas. Su mokiniams, turinčiais elgesio problemų, stokojančiais mokymosi motyvacijos, kalbama įvairiais lygmenimis (mokytojai, klasių vadovai, tėvai, V GK, administracija). Pagalbą teikiantys specialistai bendradarbiauja aptardami mokinių mokymo (-si) problemas, rengia individualias konsultacijas. Iš 94 stebėtų veiklų protokolų galima teigti, kad 23 pamokose mokytojai padėjo mokiniams, kai šie prašė pagalbos, konsultavo atliekant nurodytas užduotis, taisė klaidas. veiksmingi pagalbos mokiniui teikimo pavyzdžiai užfiksuoti matematikos (2, 3, 5, 8 kl.), informacinių technologijų (5 kl.), muzikos (5 kl., istorijos (7 kl.) pamokose. Dalyje stebėtų pamokų pagalba mokiniams teikta nepakankamai veiksmingai. Išorės vertintojai pastebi, kad dauguma mokinių darytų pažangą pamokoje, jeigu užduotys gabiems ir mokymosi sunkumų turintiems mokiniams būtų diferencijuojamos ir individualizuojamos, o mokytojai sistemingai informuotų mokinius apie daromą pažangą.

Gimnazijoje teikiama psichologinė pagalba yra gera. Gimnazijos psichologas pagalbą teikia kompleksiškai, kryptingai ir lanksčiai bendradarbiauja su mokytojais, klasių vadovais ir kitais specialistais, stebi mokinius, vertina jų emocinius sutrikimus, aiškinasi psichologinės pagalbos poreikį, konsultuoja mokinius, tėvus, mokytojus. Specialistas atlieka įvairius tyrimus dėl profesinės karjeros planavimo, mokymosi stilių, mokinių mokymosi poreikių ir kt., apibendrintus tyrimų rezultatus ir rekomendacijas dažniausiai pateikia raštu lankstinukuose, el. paštu, kartais dalyvauja klasės vadovų susirinkimuose, kurie vyksta kartą per savaitę. Psichologo teigė nežinąs, ar rekomendacijos yra įgyvendinamos, todėl išorės vertintojai daro išvadą, kad specialisto veikla su mokytojais yra daugiau teorinė. Mokiniai, kiti pagalbos mokiniui specialistai teigė, kad psichologas padeda spręsti problemas, su juo visada galima pasikalbėti. Darytina išvada, kad psichologinės pagalbos pasiūla atitinka paklausą ir tenkina daugumos bendruomenės narių poreikius.

Socialinė pagalba mokykloje teikiama tinkamai. Gimnazijos socialinė pedagogė bendradarbiauja su mokyklos psichologu, specialiąja pedagoge, klasių vadovais, mokytojais, tėvais. Mokytojai dažniausiai į šią specialistę kreipiasi dėl elgesio ir drausmės problemų. Pamokų

nelankymo problemos sprendžiamos kartu su kitais gimnazijos specialistais arba seniūnijos darbuotojais (lankomasi pamokas praleidinėjančių mokinių namuose). Tėvai dažniausiai į socialinę pedagogę kreipiasi norėdami sužinoti apie nemokamą maitinimą, socialines lengvatas, tačiau dėl vaiko elgesio problemų niekada nesikreipia. Kaip jau minėta, gimnazijoje tinkamai organizuojama žalingų įpročių prevencija, 2 kartus per metus vykdomos Gerumo akcijos, organizuojami įvairūs renginiai, pvz., „Savaitė be patyčių“, „Nerūkanti klasė“. Dalyvaujama paramos projektuose „Pienas vaikams“ „Vaisiai mokykloms“. Socialinė pedagogė kasmet tiria mokyklos kontekstą, atlieka šeimos aplinkos tyrimą, ir reikalui esant kartu su VGK sprendžia susidariusias problemas.

Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas yra vidutiniškas (2 lygis) tėvų pedagoginis švietimas priimtinas (2 lygis), o rodiklis „Gabių ir talentingų vaikų ugdymas“ įvertintas vidutiniškai (2 lygis) ir vertintojų komandos išskirtas kaip tobulintinas veiklos aspektas.

Gimnazijoje specialusis ugdymas vykdomas vadovaujantis Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 bei Specialiojo ugdymo teikimo tvarkos aprašu. Gimnazijoje suburta pagalbos mokiniui specialistų komanda: psichologas, socialinė pedagogė, specialioji pedagogė, logopedė, mokytoja padėjėja, veikia Vaiko gerovės komisija. Iškilus problemoms VGK bendradarbiauja su dalykų mokytojais, klasių vadovais. Siekdami efektyviai mokyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, mokytojai pirmiausia susipažįsta su kiekvieno iš jų ypatumais (gebėjimais ir mokymosi sunkumais) ir pagal juos parenka ugdymo būdus, padedančius kompensuoti sutrikimus. Mokslo metų pabaigoje daroma mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pasiekimų suvestinė. Specialiosios pedagogės teigimu, jeigu kuriam nors vaikui nepavyko pasiekti numatyto rezultato, kitais mokslo metais grįžtama prie neįsisavintų dalykų, kol pavyksta padaryti pažangą. Išorės vertintojai pastebi, kad gimnazijoje stokojama nuoseklus ir tikslingas mokytojų ir specialistų bendradarbiavimo gerinant šių mokinių ugdymo veiksmingumą viso mokymosi metu. Gimnazijoje įgyvendinamas ugdymo aplinkos modelis – specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai dalį laiko mokosi gimnazijos bendroje klasėje, dalį – specialiojo pedagogo kabinete, kur jam pagal poreikį pagalbą teikia specialioji pedagogė ir logopedė. Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria mokytojai, dirbdami su specialiųjų poreikių mokiniais – nedrausmingas šių mokinių elgesys, nesugebėjimas sutelkti dėmesio bei dirbti savarankiškai. Daugumoje stebėtų pamokų pagalba mokiniui buvo nesisteninga, nenuosekli, ugdymo turinys ir veiklos nediferencijuotos, mokiniams nesudaryta galimybių bendradarbiauti, atlikti tikslingas, aiškias, jų gebėjimus ir ugdymo turinį atitinkančias veiklas. Kai kurie mokytojai ne visuomet pasiruošę priimti atsakomybę už mokinių, turinčių vidutinius specialiuosius ugdymosi poreikius, ugdymo rezultatus ir pasekmes. 23 pamokose (24,7 proc.) pagalba mokiniui įvertinta kaip tobulintinas veiklos aspektas. 78 proc. stebėtų pamokų vertintojai pagalbos teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams įvertino kaip labai prastą ir prastą.

Gimnazija sudaro galimybių gabiems mokiniams dalyvauti įvairiuose šalies ir tarptautiniuose, miesto renginiuose: olimpiadose, varžybose, čempionatuose, festivaliuose, konkursuose. Itin aukštų rezultatų rajono, šalies ir tarptautinėse varžybose pasiekia gimnazijos sportininkai. Tačiau iš stebėtų pamokų protokolų matyti, kad tik pavienėse pamokose gabesniems mokiniams skirtos jų gebėjimus atitinkančios užduotys. Daugumoje pamokų stokota individualizuotų veiklų, atvirų, kompleksinių, daugiapakopių užduočių, tenkinančių gabių mokinių poreikius. Vilniaus rajono savivaldybės Švietimo skyriaus informacijoje, pateiktoje prieš išorinį vertinimą, kaip tobulintinas gimnazijos veiklos aspektas išskirtas gabių ir talentingų vaikų mokymosi organizavimas, jų poreikių tenkinimas. Gimnazijoje yra sudarytas aprašas, kaip atpažinti gabius mokinius, tačiau iš pokalbio su VGK nariais, paaiškėjo, kad šis aprašas nėra gerai žinomas mokytojams (daugiau apie jį žino psichologas). Testai gabumams ar intelektui nustatyti gimnazijoje neatliekami. Pedagoginė bendruomenė pripažįsta, kad gimnazijoje neištobulinta darbo su gabiais mokiniais sistema. Mokiniai yra skatinami padėkos raštais už gerą mokymąsi, dalyvavimą sportiniame gyvenime, aktyvią veiklą, pavyzdinę elgesį ir kt. Ugdymo aplinka gimnazijoje tenkina dalies gabių mokinių poreikius. Stebėtose pamokose dažniausiai dirbta vienodai su visa klase, kartais mokymosi sunkumų turintiems mokiniams pateiktos lengvesnės, o gabesniems – papildomos

užduotys. Iš pokalbių su administracija paaiškėjo, kad mokytojai, norėdami išvengti drausmės, klasės valdymo problemų, vengia taikyti aktyvius mokymo (-si) metodus, nenoriai diferencijuoja ugdymo turinį ir tempą. Iš apibendrintų pagalbos mokiniui teikimo pamokose rezultatų darytina išvada, kad daugumai gimnazijos mokytojų vertėtų tinkamiau planuoti ir organizuoti įvairių poreikių mokinių veiklą pamokose, tikslingiau stebėti jų pažangą, vertinimo informaciją panaudoti tikslingam mokymui ir mokymosi motyvacijos skatinimui. Darbas su gabiais ir kitų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais gimnazijoje organizuojamas nepakankamai nuosekliai ir tikslingai, todėl yra būtina tobulinti gabių mokinių ugdymą pamokose, sistemingai stebėti, analizuoti šios veiklos kokybę.

Informaciją apie tolesnio mokymosi krypties pasirinkimo galimybes mokiniams teikia klasių vadovai. Beveik visi baigę 8 klases mokiniai mokymąsi tęsia toje pačioje gimnazijoje. Skaitykloje įkurtas Karjeros centras. Čia mokiniai ruošiasi pamokoms, skaito periodinius leidinius, gautus iš projekto „AKIM“ ir bibliotekos lankytojų (mokytojų, tėvų, mokinių). Gimnazijos skaitykloje yra parengta informacinė lentyna, kurioje kaupiama naujausia literatūra apie profesijas, skelbiami interneto tinklalapiai, papildomos informacijos padeda susirasti ir skaityklos darbuotoja. Informacijos apie tolesnį mokymąsi Lietuvos ar užsienio aukštosiose mokyklose, apie tai, kaip skaičiuoti stojamąjį balą, kaip parašyti CV ir daug kitų naudingų nuorodų pateikiama gimnazijos tinklalapyje <http://www.eglisikes.vilniausr.lm.lt/>. A korpuse taip pat yra stendas apie profesinį švietimą bei Vidurinio ugdymo pasiekimų aprašas. Pagrindinis dėmesys pasirenkant mokymosi kryptį skiriamas 10-ose klasėse. Pokalbio su direktoriaus pavaduotoja metu sužinota, kad mokslo metų viduryje (kovo–balandžio mėn.) mokytojai paruošia modulių ir pasirenkamųjų dalykų bei neformaliojo švietimo programų anotacijas, mokiniai supažindinami su dalykų pasirinkimo galimybėmis. Pasirenkamųjų dalykų ir modulių yra pasiūloma daugiau negu mokiniai renkasi. Psichologas teikia informaciją, pagalbą renkantis dalykus, tolesnio mokymosi galimybes bei konsultuoja profesinės karjeros klausimais. Siekiant aukščiausios šios veiklos kokybės gimnazijai reikėtų ne tik deklaruoti aktyvų tėvų, mokinių dalyvavimą svarstant ugdymo planą, derinant bendrųjų ugdymo programų pritaikymą, aptariant mokinių adaptacijos problemas, brandos egzaminų pasirinkimo galimybes ir kt., bet ir realiai tai įgyvendinti – nei mokytojai, nei tėvai, nei Gimnazijos taryba pokalbiuose su vertintojais šios informacijos nepatvirtino.

Skaitykloje, naudojantis kompiuterine programa, galima atlikti įvairius profesijos pasirinkimo testus. Dauguma mokinių baigę gimnaziją įstoja į pasirinktas mokyklas. Siekiant pagerinti profesinio informavimo kokybę organizuojamos išvykos į įmones (pvz., šokolado, geležinkelio), kai kurių tėvų darbovietes, onkologijos ligoninę. Vykdomos profesinio pasirinkimo programos mokiniams suteikia galimybių išbandyti tam tikrą profesinę veiklą – II–IVG klasių mokiniai dirbo savanoriais Vilniuje, Dienos centre. Daugumos klasių vadovų darbo planuose numatytos klasių valandėlės, skirtos informacijai apie darbo rinką ir profesijų pasaulį, konsultacijoms dėl mokymosi profilių bei tolesnio mokymosi galimybių. Ugdant mokinius karjerai dalykų mokytojai profesinio orientavimo temas integruoja į mokomuosius dalykus, vizito metu teko stebėti istorijos pamoką apie įvairias amatus viduramžiais, kurioje aiškintasi, ar dabar yra tokių specialybių amatininkų, ar jie atlieka tą patį darbą, kurie iš mokinių, kuriuo amatininku galėtų/norėtų būti. Kalbinti mokiniai teigė, kad daugiausiai informacijos profesinio ugdymo klausimais sužino klasių valandėlėse, iš psichologo bei randa interneto tinklalapiuose. Vizito metu mokyklos interneto svetainėje skelbta informacija apie gimnazijos dalyvavimą Nacionalinėje karjeros savaitėje.

Tėvų pedagoginis švietimas vertinamas patenkinamai (2 lygis).

Tėvų (globėjų, rūpintojų) pagalba mokantis yra neišskirtinė (2 lygis). Nors gimnazija taiko įvairius bendravimo ir bendradarbiavimo su tėvais metodus, tėvams sudaromos sąlygos bendrauti su vaiko pagalbos specialistais ir mokytojais, tačiau dalies mokinių tėvų į mokyklą prisikviesti nepavyksta (ypač – iš probleminių šeimų), todėl klasių vadovams, pagalbos specialistams tenka važiuoti į šių vaikų namus. Tėvai taip pat padeda klasių vadovams spręsti iškilusias problemas, dalyvauja organizuojant popamokinę veiklą, dvasinius ir kultūrinius renginius, piligrimines išvykas, vaikų vasaros poilsį, ekskursijas. Tėvų pagalbos mokantis įtaką mokinių pasiekimams iliustruoja ir

tas faktas, kad mokinių, kurių tėvai skiria dėmesio mokimosi kokybei, rezultatai geresni. Direktorius pavaduotoja ugdymui teigė, kad geriausiai siekti pažangos sekasi pradinių klasių mokiniams, „vėliau rezultatai prastėja, viena iš priežasčių – vyresnių klasių mokinių tėvai beveik nepadeda mokytis, be to, dalies šeimų prasta socialinė aplinka“. Tai patvirtina ir pasiekimų bei pažymių knygelėlių peržiūra – 22 proc. peržiūrėtų knygelėlių nebuvo tėvų parašų. Kaip paaikškėjo iš pokalbių su mokiniams, mokytojais ir klasių vadovais, tėvai kviečiami į mokyklos šventes, noriai padeda atliekant smulkius gimnazijos patalpų ir aplinkos atnaujinimo darbus. Tėvai į gimnazijos veiklą įtraukiami ir per Gimnazijos tarybą, bei per tėvų komiteto veiklą.

Tėvų švietimo politika priimtina (2 lygis). Gimnazijos tinklapyje <http://www.egliskes.vilniausr.lm.lt/> skelbiamas „Bendravimo ir bendradarbiavimo su mokinių tėvais aprašas“ bei „Mokyklos ir šeimos bendradarbiavimo formos ir strategijos“, kuriose įvardijamos tokios bendradarbiavimo formos: disputai, paskaitos, klausimų-atsakymų variantai. Be to, gimnazijoje diegimas el. dienynas, todėl, tikėtina, taip bus tiriamas tėvų švietimo poreikis, bendravimo procesas taps ekonomiškėnis ir operatyvesnis. Mokyklos įsivertinimo duomenimis, teiginio „Mokykla organizuoja tėvams šviečiamuosius užsiėmimus įvairiomis vaikų ugdymo temomis“ pritarimo koeficientas – 2,97.

Tėvams organizuotos prof. B. Gruževskio, vienuolių dvasinės paskaitos, tačiau vertintojų ir tėvų susitikimo metu tėvai klausė išorės vertintojų apie nacionalinę švietimo politiką, labai domėjosi ugdymo kokybe ir praktika kitose mokyklose. Tai rodo tėvų pedagoginio švietimo poreikį ir stygių – darytina išvada, kad trūksta paskaitų pedagoginėmis, prevencinėmis, psichologinėmis temomis. Nors kartais gimnazijoje vykdomi mokinių poreikių tyrimai, tačiau jų rezultatai nepanaudojami bendradarbiaujant su tėvais. Gimnazijoje vykdomas daugumai Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų būdingas tėvų pedagoginis švietimas.

5. MOKYKLOS STRATEGINIS VALDYMAS

Vilniaus r. šv. J. Bosko gimnazijos strateginis valdymas vertinamas gerai (3 lygis). Mokyklos strategija kryptinga (3 lygis), išskyrus rodiklius „Planų kokybė ir dermė“ bei „Plano įgyvendinimas ir jo poveikis“, kurie vertinami vidutiniškai (2 lygis).

Gimnazija turi 2015 m. patvirtintą ketverių metų strateginį planą, 2015–2016 m. m., veiklos planą, ugdymo planą bei kitus planus, dėl kurių bendruomenė yra susitarusi. Mokyklos katalikiškos krypties vizija dera su deklaruojama filosofija („Ugdymo pagrindas – meilė“) bei vertybėmis (tikėjimas, pilietiškumas, pagarba). Vizija, misija, vertybės bei prioritetai skelbiami gimnazijos vestibulio stende ir žinomi daugumai bendruomenės narių; tėvai džiaugiasi mokyklos pasirinkta ugdymo kryptimi, nes jaučia tokio pobūdžio ugdymo naudą – gimnazijoje nepasitaikė patyčių, narkotikų vartojimo atvejų, piligriminiuose žygiuose vaikai prasmingai leidžia laisvalaikį, dvasiškai tobulėja.

Vizito metu stebint gimnazijos veiklą iš esmės pasitvirtino tai, ką bendruomenė laiko savo stiprybėmis (sėkmingai vykdoma sielovados programa, stiprus mokinių tapatumo jausmas, mokytojų atsakomybė) ar įvardija kaip silpnybes (ugdymo diferencijavimas ir individualizavimas, integracija, mokinių pasiekimų vertinimas, įsivertinimas, pažangos matavimas). Reikia pastebėti, kad mokyklos stiprybės daugiausia apima bendruosius ugdymo dalykus, kitaip tariant, kultūrą, silpnybės koncentruojasi mokymo procese – pamokose. Todėl planuojant ugdomąją veiklą gimnazijai reikėtų sutelkti dėmesį į tai, kas ir kaip vyksta pamokoje. Tikėtina, jog pamokų kokybė pagerėtų, jei į esamus trūkumus būtų pažvelgta kaip į neišnaudotas galimybes – kiekvienoje pamokoje būtų taikomi aktyvesni metodai, daugiau dėmesio skiriant mokymuisi, ugdomasis turinys bei metodika būtų tikslingai siejama su gimnazijos deklaruojama filosofija (veiksmingesne mokytojo pagalba, mokinių pagalba vieni kitiems mokantis).

Metiniame veiklos plane atsispindi strateginio plano prioritetai. Pastebėtina, kad tobulėjimo galimybių bendruomenė mato daugiau negu grėsmių. Tai pozityvus požiūris, kurį pavertus konkrečiais veiksmais, orientuotais į pamatuojamą rezultatą, rastųsi ir realūs pokyčiai. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad grėsmės suvokiamos ir interpretuojamos kaip išoriniai poveikiai

(nepalankūs demografiniai pokyčiai, neigiami išoriniai socialiniai veiksniai), vadinasi, pačios mokyklos bendruomenės menkai tepaveikiami.

Reikia pastebėti, kad veiklos plano SSGG analizėje per mažai dėmesio skiriama pamokai, trūksta konkretumo – dalis teiginių bendro pobūdžio, labiau derantys strateginiam nei veiklos planui (gebėjimas priimti iššūkius ir naujoves – stiprybė, nuolatinis mokinių pažangos stebėjimas ir vertinimas gerinant mokyklos ir mokinių pažangą – silpnybė). Dauguma stiprybių nesiejamos su ugdymo kokybe pamokoje (pvz., mokyklos tradicijos ir renginiai, draugiškas kolektyvas, informatyvi interneto svetainė). Silpnybės glaudžiau siejamos su pamoka, tačiau pernelyg bendro pobūdžio (pvz., mokinių motyvacijos stoka, nepakankamai išugdytos bendrosios kompetencijos), kad pasitarnautų suvokimui, kaip tobulinti pamokos kokybę. Planų kokybę menkina ir pernelyg abstraktūs vertinimo kriterijai, pvz.: „...įgyvendinta metodinės tarybos <...> metodinė veikla“, „...gimnazijos bendruomenės bendradarbiavimas“. Iš pokalbio su Metodine taryba paaiškėjo, kad mokytojai nemažai laiko ir energijos skiria patirties sklaidai, neformaliai bendravimui, mokymuisi. Mokykloje veikia metodinės grupės, kurios teikia siūlymus Metodinei tarybai; per šias grupes įgyvendinami Metodinės tarybos nutarimai, tačiau dauguma veiklų yra nukreiptos ne į rezultatą, galvojant, kokia nauda iš to mokiniams, o į patį veiklos procesą (pvz., „dalyvavome seminare“, „dalijomės patirtimi“). Be to, dažnai veiklų realizavimo lūkesčiai nekonkretūs, neturi kiekybinės išraiškos, beveik nepamatuojami, todėl jų poveikis mokyklos pažangai nesistemiškas. Planavimas, remiantis patikimais duomenimis, orientuotas į konkretų rezultatą leistų pačiai bendruomenei aiškiau suvokti esamą padėtį, tikslingiau planuoti ugdymo procesą pagrindinį dėmesį skiriant pamokos kokybei, gerinant konkrečius jos aspektus. Dauguma, ypač krikščioniškos krypties, mokyklų stengiasi ugdyti bendražmogiškas, krikščioniškas vertybes. Tačiau, jeigu gimnazijos strateginiame plane deklaruojama filosofija, besiremianti protu, tikėjimu, meilimumu, siekiant išugdyti garbingą pilietį, socialiai atsakingą jautrų asmenį, veiklos plane būtų labiau išgryninta, apmąstyta šiuolaikinių iššūkių kontekste, tai suteiktų gimnazijai išskirtinumo tarp kitų katalikiškų Lietuvos mokyklų.

Gimnazijos įsivertinimas yra pakankamai kryptingas (3 lygis), o įsivertinimo rezultatų panaudojimas priimtinas (2 lygis).

Mokykloje yra įsivertinimo grupė, į kurią įeina Metodinės tarybos pirmininkė, informacinių technologijų mokytoja, grupei vadovauja direktoriaus pavaduotoja ugdymui. Įsivertinimas pradėtas vykdyti 2003 m. Dokumentuose mokykla nurodo, jog nuolat analizuojami veiklos kokybės įsivertinimo rezultatai, kurie padeda nustatyti gimnazijos vertę, įgalina priimti sprendimus, skatinančius įstaigos veiklos tobulinimą, o planuojant veiklą atsižvelgiama į įsivertinimo rezultatus. Įsivertinimo grupė dažniausiai atlieka apklausas – kasmet vykdo platųjį įsivertinimą. Paprastai plačiajame įsivertinime dalyvauja tik mokytojai ir mokiniai, nes anketoms reikia daug popieriaus, tačiau dabar, pasinaudojant IKT teikiamomis galimybėmis ir šios srities specialisto pagalba, planuojama įtraukti ir tėvus. Nors platusis įsivertinimas padeda nustatyti kai kurias veiklos problemas (pvz., dvejus metus gimnazijoje nebuvo psichologo, todėl psichologinė pagalba buvo nepakankamai veiksminga), tačiau grupė pripažįsta, kad iš plačiojo įsivertinimo sunku nustatyti, kokius rodiklius pasirinkti giluminiam vertinimui, nes skiriasi ne tik mokytojų ir kitų bendruomenės narių, bet ir mokinių bei jų tėvų atsakymai. Veiklos kokybės lygiui nustatyti naudojamos pavyzdinės iliustracijos, savos nekuriamos, nors grupės narės pripažįsta, kad tartis dėl šiai gimnazijai siektinos kokybės būtų prasminga – į įsivertinimo procesą kaip aktyvūs dalyviai (ne tik pasyvūs atsakinėtojai) įsitrauktų dauguma bendruomenės narių. Tikėtina, jog tokiu atveju ir atsakymai į anketos klausimus nebūtų tokie skirtingi. Šių metų įsivertinimas sietas su akreditacija.

Nors gimnazija turi 2013 metais direktoriaus patvirtintas mokinių elgesio taisykles, giluminiam vertinimui pasirinktas rodiklis „Pageidaujamo elgesio skatinimas“ ir šiuo klausimu anketiniu būdu apklausti tėvai. Tėvai į gimnazijos prašymą pasižiūrėjo atsakingai – dauguma anketų grįžo. Pagal šių anketų duomenis, veiksmingiausios priemonės norint padėti vaikams geriau elgtis – tėvų informavimas telefonu bei iškvietimas į mokyklą. Kol kas ši išvada jokiuose mokyklos dokumentuose nefiksuota. Iš pokalbio su Metodine taryba paaiškėjo, jog pamokų kokybės įsivertinimo metu nebandyta matuoti – apie pamokos kokybės pokyčius sprendžiama pagal mokinių

pasiekimus. Rodiklių „problemų krepšelio“ grupė nesudaro, nes nepavyksta aptikti priežasties ir pasekmės ryšio, nustatyti tų rodiklių, kuriuos pagerinus pagerėtų situacija ir kitais aspektais, todėl ne visai aišku, kokia galėtų būti pokyčių realizavimo seka. Išorės vertintojai daro išvadą, kad gimnazijoje įsivertinimo procesas ir rezultatai tik iš dalies suvokiami kaip tobulėjimo sąlyga ir galimybė. Tikėtina, jog įsivertinimo proceso ir jo rezultatų poveikis mokyklos ugdymo kokybei būtų didesnis, jeigu tie rezultatai būtų veiksmingiau naudojami pokyčiams planuoti.

Vadovavimo stilius paveikus (3 lygis). Strateginiame plane gimnazija teigia, jog „Mokyklos taryba, Mokytojų taryba, Mokinių taryba, Tėvų komitetas, Metodinė taryba ir klasių auklėtojų taryba dalyvauja sprendžiant ir tobulinant ugdymo procesą, socialinius, finansinius bei kitus svarbius mokyklos bendruomenės veiklos klausimus“. Iš pokalbių su tėvais paaiškėjo, jog jie dalyvauja darbo grupėse, sudarant gimnazijos ugdymo ir veiklos planus, Gimnazijos tarybos veikloje. Gimnazijos taryboje aptariami kiekvienų mokslo metų ugdymo plano variantai, svarstomas privalomųjų pamokų skaičius, aptariama pasirenkamųjų dalykų pasiūla, neformaliojo švietimo formos, moduliai ir kt., derinamas bendrųjų ugdymo programų pritaikymas, aptiriamos mokinių adaptacijos problemos, brandos egzaminų pasirinkimo galimybės. Kalbinti mokiniai tvirtino, jog Mokinių taryba atstovauja mokiniams ir gina jų teises bei interesus, skatina aktyvios, demokratiškos, tolerantiškos, maštančios, kūrybingos asmenybės ugdymą. Be to jie teikia pasiūlymus gimnazijos veiklos gerinimui, organizuoja įvairius renginius, akcijas. Atstovai į Mokinių tarybą išrenkami klasėse, o į Gimnazijos tarybą mokinius renka Mokinių taryba. Mokinių tarybos pirmininką išsirenka pati taryba. Kitos savivaldos institucijos taip pat tinkamai atlieka savo funkcijas: Mokytojų taryba svarsto mokinių ugdymo rezultatus, pedagoginės veiklos tobulinimo formas ir metodus; Metodinė taryba organizuoja, aktyvina ir kuruoja metodinių grupių veiklą, plečia metodinį ir dalykinį mokytojų bendradarbiavimą, skatina inovacijas, mokytojų dalijimąsi gerąja pedagogine patirtimi, aktyvina metodinę grupių veiklą. Dauguma kalbintų mokyklos bendruomenės narių teigė, kad jų gimnazija valdoma demokratiškai – visi norintys gali išsakyti savo nuomonę, teikti siūlymus tiek per savivaldos institucijas, tiek tiesiogiai mokyklos vadovams, kurie įvardijami kaip demokratijos principams ištikimi žmonės. Galima teigti, jog didžiausias bendruomenės autoritetas yra gimnazijos direktorius – tiek dėl savo žmogiškų savybių (anot tėvų, mokytojų, mokinių, direktorius kiekvienam dėmesingas, turi humoro jausmą, visada tesi duotą žodį), tiek dėl didelio įsipareigojimo gimnazijai (kartu su projektuotojais planuoja pastatus, rūpinasi aplinka, mokymo priemonėmis, baldais, ieško ir randa rėmėjų). Pokalbyje su socialiniais partneriais, kuriame dalyvavo kunigai ir seniūnė bei seniūnijos socialinė darbuotoja, gimnazijos vadovas taip pat nurodytas kaip ryškiausias gimnazijos lyderis. Metodinės tarybos nariai teigė, kad jaučiasi lyderiais, o kaip kolegą, turintį lyderio savybių, jie išskyrė kūno kultūros mokytoją bei kelis kitus mokytojus. Pastebėtina, jog kalbant apie mokytojus lyderius skirtingų bendruomenės grupių – mokinių, tėvų, administracijos ir pačių mokytojų – nuomonės sutampa. Kaip mokytojai lyderiai dažniausiai minėti Alicija Dacevič (ji yra ir Metodinės tarybos pirmininkė, ir įsivertinimo grupės narė), Kristina Čech, Kristina Deinarovič, Nijolia Siniavskaja, Gražina Sankovska-Bersekerska. Tėvai ir mokytojai teigė, kad direktoriaus pavaduotoja yra bendruomenės gerbiama ir vertinama už darbštumą, teisingumą, nuoširdumą. Pastebėtina, kad kaip lyderius tėvai bei vadovai nurodė aptarnaujančio personalo žmones: auksinių rankų stalių, kuris restauravo muziejaus audimo stakles, įrengė ikimokyklinės ir priešmokyklinės gupių lauko žaidimų aikštelę, autobusiuko vairuotoją, kuris turi vežiamųjų vaikų tėvų telefonų numerius tam, kad iškvieštų tėvus pasiimti vaikų, kai pasikeičia vežimo laikas, valgyklos darbuotojas, net vieną valytoją, kuri labai myli vaikus, nuoširdžiai jais rūpinasi. Dažniausiai ir mokiniai, ir tėvai lyderius suvokia kiek per siaurai – kaip gerus specialistus, įsipareigojusius mokyklai asmenis, darančius daugiau nei priklauso pagal pareigas. Pastebėtina, kad lyderio sąvoka platesnė – tai žmonės, galintys suburti neformalias grupes, vesti juos, inicijuoti pokyčius, rašyti ir įgyvendinti projektus, o projektinė veikla yra viena iš pačios mokyklos įvardijamų silpnųjų. Tikėtina, jog kryptingai ugdant lyderius plačiąja prasme, ši silpnybė galėtų virsti galimybe. Nors gimnazijoje yra visos demokratinį valdymą užtikrinančios savivaldos institucijos, vadovaujant remiamasi demokratijos principais, tačiau demokratiškam valdymui pasitarnautų labiau skatinama pasidalytoji lyderystė, kuri atskleistų potencialius ir ugdytų jau

esamus lyderius, jeigu mokykloje esančios savivaldos organizacijos ne tik dalyvautų gimnazijos strateginio, ugdymo, veiklos planų svarstymuose jiems pritardamos, bet siūlytų ir įgyvendintų savo iniciatyvas.

Personalo valdymas tinkamas (3 lygis) išskyrus personalo komplektavimą, kuris yra ypač veiksmingas (4 lygis).

Mokykloje yra patvirtinti 47 mokytojų, priešmokyklinio, ikimokyklinio ugdymo pedagogų bei pagalbos mokiniui specialistų etatai. Gimnazijoje dirba išsilavinę, tinkamą kvalifikaciją ir būtinas kompetencijas turintys mokytojai. Dauguma mokytojų yra kūrybingi, nuolat tobulinantys savo dalykines kompetencijas, beveik visi yra baigę kompiuterinio raštingumo kursų technologinę ir edukologinę dalis bei specialiosios psichologijos ir specialiosios pedagogikos kursus, mokosi modernių aktyviųjų mokymo metodų. Dauguma mokytojų turi vyresniojo mokytojo kvalifikacinę kategoriją, penki – metodininko. Pastebėtina, kad net ir minimalų pamokų skaičių turintys muzikos, ekonomikos mokytojai turi universitetinį išsilavinimą. Pedagoginei pagalbai teikti sukomplektuota aukštos kvalifikacijos, gebančių tenkinti mokinių poreikius specialistų komanda. Didelę patirtį, solidų darbo stažą, tinkamą kvalifikaciją turi mokyklos vadovai – direktorius ir pavaduotoja ugdymui yra įgiję antrą vadybinę kategoriją, pavaduotoja ūkiui – aukštąjį ekonominį išsilavinimą. Gimnazijos dvasinio ugdymo specialistas, tikybos mokytoja išsilavinimą įgijo užsienyje, socialinio darbo pedagogas turi ir teologinį išsilavinimą, direktoriaus pavaduotoja, dirbanti ir tikybos mokytoja, taip pat turi teologinį išsilavinimą, įgytą užsienyje) – visa tai sudaro sąlygas įgyvendinti katalikiškos gimnazijos misiją. Puikiai sukomplektuotas ir aptarnaujantis personalas – tai žmonės įsipareigoję mokyklai ir darantys daugiau nei reikalauja tiesioginės jų pareigos.

Gimnazijoje yra 2015 m. direktoriaus patvirtinta „Bendruomenės skatinimo tvarka“, kurioje numatytas ne tik mokinių ir mokytojų, bet ir aptarnaujančio personalo skatinimas. Svarbu tai, kad skatinimas šiems žmonėms numatytas ne tik už ilgametį nepriekaištingą darbą, bet ir už projektų rengimą ir įgyvendinimą. Iš to darytina išvada, kad techninis personalas atlieka ne tik techninį darbą. Pasak direktoriaus pavaduotojos ūkiui, dažniausiai aptarnaujančio personalo darbuotojai skatinami geru žodžiu, o gegužės mėnesį jiems dovanojamas mokinių koncertas. Vertintojų vizito metu dauguma mokytojų, techninio personalo darbuotojų tvirtino, kad vadovai viešai pagiria už kiekvieną darbą, skatinimo tvarka juos tenkina.

Personalo darbas gimnazijoje organizuotas gerai. Vizito metu visų grandžių darbas vyko sklandžiai. Vertintojų komanda, remdamasi pamokų stebėjimo protokolų duomenimis, pastebi, kad dalies mokytojų gera ir labai gera pamokų kokybė neatitinka jų turimos kvalifikacinės kategorijos ir rekomenduoja mokyklos administracijai skatinti tokius mokytojus ruošti atestacijai.

Materialinių išteklių valdymas pakankamai kryptingas (3 lygis), išskyrus lėšų vadybą, kuri yra nepriekaištinga (4 lygis).

Gimnazijos administracija biudžeto lėšas tvarko pagal savivaldybės ir valstybės reglamentuotą tvarką. Atsižvelgiant į mokyklos bendruomenės poreikius, siūlymus, kasmet numatomi biudžeto ir ne biudžeto lėšų panaudojimo prioritetai. Apie biudžeto ir kitų lėšų panaudojimą informuojama Gimnazijos taryba, mokinių tėvai (visuotinių susirinkimų metu). Kiekvienais metais Metodinės tarybos posėdžiuose tariamasi dėl mokymo priemonės bei vadovėliams skiriamų lėšų racionalaus panaudojimo. Gimnazijos administracija pritraukia paramos iš rėmėjų, tėvų, veiksmingai išnaudoja steigėjo lėšas – jų pakanka ugdymo planui įgyvendinti, mokytojų kvalifikacijai tobulinti, metodinėms priemonėms bei vadovėliams įsigyti. Konsolidavus kelių šaltinių lėšas (Švietimo ir mokslo ministerijos, savivaldybės, Lenkijos URM) buvo pastatytas A korpusas, su erdvia (90 vietų) valgykla, skaitykla, poilsio kambariu mokiniams, modernia sporto sale, įrengtos dvi dirbtinės dangos aikštelės, šalia pastatyti lauko treniruokliai. 2013–2014 m. m. pradžioje už rėmėjų ir tėvų 2 proc. sutaupyta lėšas buvo nupirktas 9 vietų autobusiukas mokinių iš tolimesnių kaimų pavėžėjimui.

Gimnazija dalyvaudama „Mokyklų tobulinimo programos plius“ bei „Technologijų, menų ir gamtos mokslų infrastruktūra“ projektuose gavo 15 nešiojamų kompiuterių mokiniams ir 1 mokytojui. Iš sutaupytų MK lėšų 2014 m. buvo nupirktas 15 nešiojamųjų kompiuterių ir 4 stacionarus kompiuteriai bei 3 projektoriai. Vienas rėmėjas iš Lenkijos respublikos aprūpino

ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių patalpas naujais šiuolaikiškais baldais, kitas – valymo priemonėmis, įrankiais, kitais buitinais reikmenimis, dar kitas – spalvotu popieriumi. Mokytojų kambarys ir dauguma kabinetų aprūpinti vaizdo projektoriais, kompiuterizuoti. Siekdami pagerinti ugdymo efektyvumą dauguma mokytojų ugdymo procese naudoja informacines technologijas. Dažniausiai naudojama įranga – mokytojų nešiojamieji kompiuteriai, vaizdo projektoriai, garso aparatūra. Rečiau naudojami asmeniniai kompiuteriai mokiniams, interaktyvios lentos. Dauguma mokytojų informacines technologijas naudoja kaip priemonę mokymui, tik pavieniais atvejais – mokinių mokymuisi.

Gimnazija įsikūrusi dviejuose mūriniuose pastatuose ir viename mediniame, kuriame veiklą vykdo ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės, edukacijai naudojamos ir muziejaus patalpos. Muziejaus pastatas senas, iš išorės apšiuoręs, o viduje kiek įmanoma gimnazijos rūpesčiu sutvarkyta (mokyklos darbininkai lentelėmis iškalė sienas, pakeitė grindis), jame gausu eksponatų. Mūriniuose pastatuose įrengti erdvūs, šviesūs kabinetai, biblioteka, skaitykla, valgykla, poilsio kambarys, kuriame vyksta ir pamokos. Gimnazijos B korpusas (naujausias mūrinis pastatas) išsiskiria modernumu, pritaikytas šiuolaikiniam ugdymui. Nors pati mokyklos bendruomenė labai gerai vertina ugdymo aplinką – pagal 2015–2016 m. m. gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo 4-ių sričių vertinimo rezultatus geriausiai vertinama „Ugdymo aplinkos“ sritis, iš kurios aukščiausiu balu (3,54 iš 4) vertinamas rodiklis „Pastatai ir aplinka“ (plg., mokymasis virtualioje aplinkoje – tik 2,71 balo iš 4), tačiau vertintojai atkreipia gimnazijos savininko – steigėjo dėmesį, kad patalpų gimnazijai trūksta – dalis mokytojų neturi pastovios darbo vietos, kas kenkia ugdymo proceso kokybei (mokytojai turi vaikščioti ne tik iš kabineto į kabinetą, bet ir iš pastato į pastatą, kas apsunkina pasirengimą pamokoms, galimybes naudotis šaltiniais ir IKT, be to, mokiniai ne visada spėja per trumpąją pertrauką apsirengti striukes, pereiti per kiemą, nusirengti iki skambučio pamokai, per ilgąsias pertraukas – dar ir papietauti. Vizito metu pavieniai mokiniai dėl minėtos priežasties į pamokas vėlavo, kas trikdė ugdymo organizavimą. Beje, keli kabinetai įrengti pusrūsyje, kas prieštarauja higienos normai. Patalpų stygiaus ir saugaus perėjimo iš korpuso į korpusą problemas išspręstų planuojamas statyti dar vienas modernus pastatas, kuris sujungtų pirmuosius du, ir mokiniams bei mokytojams nebereiktų iš vieno pastato į kitą vaikščioti per lauką. Patalpų trūkumą, be kita ko, rodo ir tai, kad soc. pedagogė, logopedė, psichologas, raštinės vedėja bei gimnazijos direktorius neturi atskirų kabinetų.

Pastatų ir kitos mokyklos erdvės veiksmingai išnaudojamos ugdymo reikmėms: daug šventinių bei kasdinių renginių, (neformaliojo švietimo užsiėmimai, šv. Mišios, dvasinio ugdymo valandėlės, diskotekos, repeticijos ir kt.) vyksta aktų salėje – keletas jų vyko ir vizito metu. Ypač populiarūs moderni sporto salės, kuriose mokiniai turi galimybių sportuoti ir savaitgaliais, nes, bendruomenės sutarimu, čia budi mokytojai ir tėvai; be to mokiniai gali saugiai naudotis lauko treniruokliais, nes per pertraukas mokytojai budi ir lauke. Vertintojų komanda pastebi, kad dauguma turimo mokyklos turto išnaudojama veiksmingai, tačiau dar reiktų veiksmingiau išnaudoti galimybes taikyti informacines technologijas mokymui ir mokinių mokymuisi.

III. GIMNAZIJOS/MOKYKLOS SAVĖS VERTINIMO VEIKSMINGUMAS

Gimnazija veiklos įsivertinimą vykdo daugiau nei 10 metų. Įprastai procesui organizuoti ir koordinuoti direktoriaus įsakymu sudaroma darbo grupė, į kurią išorinio vertinimo metu įėjo direktorės pavaduotoja ugdymui, informacinių technologijų mokytoja ir Metodinės tarybos pirmininkė (grupės vadovė – direktoriaus pavaduotoja). Grupės narės tiki įsivertinimo nauda mokyklos tobulėjimui, yra darbščios ir atsakingos. Koordinacinės grupės dydis pakankamas procesui koordinuoti, tačiau į aktyvias įsivertinimo procedūras reiktų įtraukti kuo daugiau bendruomenės narių. Šiuo metu mokiniai, tėvai ir dalis mokytojų įsivertinime dalyvauja tik kaip respondentai. Kasmet vykdomas platus įsivertinimas. Išorės vertintojai pastebi, kad platus įsivertinimą vertėtų derinti su strateginio planavimo ciklu. Duomenys dažniausiai renkami anketavimu, pastaruoju metu naudojamosi IQES online sistema. Gimnazijoje susitarta, kokia metodika naudosis, kokias sritis įsivertins. Praeitais mokslo metais gimnazija išbandė atnaujintus

rodiklius, domėjosi geros mokyklos koncepcija. Gimnazijos vadovai teigė, kad įsivertinimas padeda planuojant, tobulinant veiklą, matuojant pažangą, tačiau vertintojai konstatuoja, kad įsivertinimas dar nėra tapęs svarbia vadybos dalimi, jungiančia visų mokyklos savivaldos organizacijų veiklas bendram tobulėjimui.

Įsivertinimo duomenys apibendrinami, rengiamos išvados, su kuriomis supažindinama bendruomenė, įsivertinimo rezultatai skelbiami gimnazijos interneto svetainėje. Prieš išorinį vertinimą pateiktoje pirminėje informacijoje mokykla teigia, kad „įsivertinimo metu gauti duomenys palyginami su siekiamybe, kad būtų nustatomas realus kokybės lygis“, tačiau veiklos kokybės siekiamybė nefiksuota, laisvai interpretuojama, nes kokybės iliustracijų gimnazija nėra sukūrusi.

Nors kasmet mokytojai metodinėse grupėse įsivertina savo veiklą, tačiau pastebėtina, kad giluminiam įsivertinimui pasirenkami rodikliai, nesusiję su ugdymo pamokoje kokybe. Gimnazija turi tvirtą vertybinį pagrindą – mokyklos globėjo šv. Jono Bosko ugdymo filosofiją, todėl gimnazijos kultūra, pagalba mokiniui yra pasiekusi pakankamai aukštą lygį (dauguma rodiklių išoriniu vertinimo metu įvertinti 4 ir 3 lygiais), todėl bendruomenei reiktų susitelkti kitiems savo įstaigos vizijos aspektams realizuoti, pvz., siekti „teikti kokybišką ugdymą“, tartis ir tikslingai planuoti, kaip tobulinti ugdymo procesus, pamokos kokybę, kaip sudaryti savo mokiniams sąlygas siekti jų galimybes atitinkančios pažangos.

Mokyklos KONTEKSTINIŲ duomenų suvestinė
(pateikiama su išorinio vertinimo ataskaita kaip priedas)

Bendra informacija apie mokinius, mokytojus, vadovus

Mokinių ir klasių komplektų skaičius skirtingais mokslo metais	Mokslo metai	Komplektų skaičius	Mokinių skaičius
	2013–2014	17	261
	2014–2015	16	261
	2015–2016	15	257

Mokinių, paliktų kartoti kursą, skaičius	2012-2013m.m.	2013-2014m.m.	2014-2015m.m.
	1	1	2

Mokytojų skaičius	Mokslo metai	Skaičius
	2013–2014	42
	2014–2015	41
	2015–2016	37

Vadovai (nurodyti pareigybės)	Vadybinės kategorijos (mokyklos vertinimo metu)
Direktorius	II
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	II

Socialinio, ekonominio konteksto duomenys

Mokinių šeimos*	2014–2015	2015–2016 m. m.
Socialiai remtinos šeimos	50	47
Probleminės šeimos	10	12
Disfunkcinės (asocialios) šeimos	6	6
Pilnos šeimos	154	149
Nepilnos šeimos	41	41

* Jei mokykla tokių duomenų nerenka, neanalizuoja ir jų negalite jų pateikti, prašome tai pažymėti.

Mokinių pavėžėjimo poreikis	Iki 3 km		Virš 3 km	
	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis
Veža mokinių tėvai	Mokykla tokių duomenų nerenka	Mokykla tokių duomenų nerenka	119	119

Mokiniai, gaunantys nemokamą maitinimą	Mokslo metai	Mokinių skaičius	Procentas nuo bendro (m. m.) mokinių skaičiaus
	2014–2015	78	30%
	2015–2016	72	28%

Kita informacija

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius (iš viso)	2013–2014 m. m.	2014–2015 m. m.	2015–2016 m. m.
	17	20	16

Neformalusis švietimas*	Mokykloje	Už mokyklos ribų
Lankančių mokinių skaičius:	263	47

* Pastaba: vaikų, lankančių mokykloje vieną ir kelis būrelius skaičių (75 vaikai lanko 1 būrelį, 134 –2 būrelius, 54- 3 būrelius, 8- 0 būrelių).

Pastarieji dvejį mokslo metai	Vidutiniškai 1 mokinys per mokslo metus praleido iš viso pamokų					Vidutiniškai 1 mokinys per mokslo metus praleido pamokų dėl nepateisinamų priežasčių				
	Vidutiniškai	1-4 kl.	5-8 kl.	9-10 kl.	11-12 kl.	Vidutiniškai	1-4 kl.	5-8 kl.	9-10 kl.	11-12 kl.
2013-2014 m. m.	90	82	104	106	67	15	11	23	20	6
2014-2015 m. m.	80	96	50	85	87	11	16	4	13	12

Mokslo metai	Rajono (miesto) renginiuose		Šalies renginiuose		Tarptautiniuose renginiuose	
	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius
2013-2014	59	28	52	28	16	16
2014-2015	63	40	54	20	6	6

Projektai	Socialiniai	Mokomieji	Bendruomenės	Tarptautiniai
Skaičius	6	1	5	-

* Socialiniai projektai – socialinius emocinius įgūdžius formuojančios programos ir projektai, nukreipti į santykius ir mikroklimatą (pvz. „OLWEUS“, „Antras žingsnis“ ir t.t.);

* Mokomieji projektai – dalykiniai ir informaciniai projektai (pvz. karjeros ugdymui, psichikos sveikatai, žalingiems įpročiams ir t.t.);

* Bendruomenės – projektai, kurie vyksta už mokyklos ribų su kitomis organizacijomis (pvz. su senelių ar vaikų globos namais ir t.t.);

* Tarptautiniai projektai – visi projektai, kuriuose tiesiogiai dalyvauja kitos šalys (pvz. įvairūs mokinių mainai, stažuotės ir t.t.).